

Irlandzkie Narodowe
Stowarzyszenie
Bezrobotnych

Wydanie 15
2008
ROZDZIAŁ 4 PO POLSKU
www.inou.ie

WORKING FOR

WORK

Praca na rzecz pracy

ROZDZIAŁ 4 PO POLSKU

Informacje na temat
praw socjalnych dla osób bezrobotnych

**Wydanie 15
2008**

ROZDZIAŁ 4

Świadczenia socjalne a praca

Informacje na temat istniejących możliwości	strona 3
Praca w niepełnym wymiarze godzin a zasiłek dla osób poszukujących pracy	strona 8
Świadczenia dla poszukujących pracy w przypadku gdy uprawniona osoba dorosła nie pracuje	strona 10
Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a praca	strona 16
Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)	strona 18
Zasiłek opiekuńczy (Carer's Benefit-CB)	strona 22
Praca i korzystanie ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności	strona 23
Dodatek w ramach programu Powrót do pracy (BTWA)	strona 28
Ulga od dochodu z tytułu pracy	strona 31
Program wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin	strona 32
Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy (Back to Work Enterprise Allowance BTWA)	strona 33
Społeczny program zatrudnienia	strona 37
Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych	strona 46
Prawa pracownicze a zwolnienie	strona 47

Informacje na temat istniejących możliwości

Niniejszy rozdział przedstawia różne możliwości dostępne dla osób bezrobotnych podejmujących pracę w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin, jak również w ramach programów dla bezrobotnych.

Ważne jest, aby podejmując pracę w ramach etatu lub programu, zdawać sobie sprawę z pełnego zakresu dostępnego wsparcia. Zalecamy również, aby przed dokonaniem jakichkolwiek zmian w obecnej sytuacji uzyskać dodatkowe informacje i wsparcie.

W przypadku osób powracających do pracy po okresie otrzymywania świadczeń socjalnych należy pamiętać, że okres pobierania różnych zasiłków socjalnych, uczestnictwa w kursach szkoleniowych, programach edukacyjnych lub programach zatrudnienia może czasami pomóc w zachowaniu dodatkowych świadczeń socjalnych. W celu uzyskania dodatkowych informacji należy skontaktować się z lokalnym Ośrodkiem Informacyjnym lub z INOU.

Podstawowe dodatkowe świadczenie socjalne – SWA

Dodatkowe świadczenia socjalne (Supplementary Welfare Allowance, SWA) to podstawowe cotygodniowe świadczenie socjalne, wypłacane jako prawo, osobom spełniającym określone warunki, które osiągają bardzo niski dochód, lub nie osiągają go wcale (dodatkowe informacje na temat wypłaty zasiłków socjalnych znajdują się w rozdziale 2). To świadczenie stanowi stawkę podstawową w odniesieniu do większości świadczeń socjalnych, takich jak zapomoga dla osób poszukujących pracy, (Jobseeker's Allowance), świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci (One Parent Family Payment) oraz dodatku z tytułu niepełnosprawności (Disability Allowance).

Stawki dodatkowych świadczeń socjalnych są następujące:

- Stawka osobista €197.80
- Dodatek dla uprawnionej osoby dorosłej (Qualified Adult) €131.30
- Dodatek dla uprawnionego dziecka (Qualified Child, dawniej dziecko na utrzymaniu) €24.00

Przykładowo, para z jednym dzieckiem mogłaby uzyskać dochód z tytułu dodatkowych świadczeń socjalnych w wysokości €197,80 + €131,30 + €24,00 = €353,10. Jeżeli

suma świadczeń socjalnych i wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia przekracza łączną kwotę dodatkowych świadczeń socjalnych, może to mieć wpływ na wypłatę tych świadczeń.

Praca a dodatkowe świadczenia socjalne

Osoba pracująca na część etatu może spełniać warunki uprawniające ją do otrzymywania ograniczonej wypłaty w ramach następujących programów - zapomoga dla osób poszukujących pracy (Jobseeker's Allowance), zasiłek dla osób poszukujących pracy (Jobseeker's Benefit), świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci (One Payment Family Payment), dodatek z tytułu niepełnosprawności (Disability Allowance) i dodatku opiekuńczego (Carer's Allowance). Wypłata ograniczonych świadczeń może również upoważniać osobę starającą się o świadczenia do otrzymywania dodatku na uprawnioną osobę dorosłą na tej podstawie.

W ramach każdego programu istnieją określone warunki dotyczące sposobu rozliczania liczby przepracowanych godzin/dni oraz metody badania środków zarobionych w ramach pracy. Dochód z tytułu pracy może mieć wpływ na dodatkowe świadczenia socjalne.

Dodatek do czynszu i na spłatę odsetek od kredytu hipotecznego

- Praca w wymiarze poniżej 30 godzin tygodniowo

W przypadku otrzymywania dodatku do czynszu lub dodatku na spłatę odsetek od kredytu hipotecznego (Rent/Mortgage Interest Supplement) i podjęcia pracy na część etatu (mniej niż 30 godzin), pierwsze €75 wynagrodzenia nie będzie uwzględniane podczas obliczania wysokości świadczenia. Ponadto, nie uwzględnia się również 25% dochodu powyżej €75, natomiast bierze się pod uwagę pozostałe 75% dochodu na potrzeby wyliczenia dodatku do czynszu lub dodatku na spłatę odsetek od kredytu hipotecznego

Przykład: **Dochód z tytułu pracy = €150**

Krok 1: Pomijamy kwotę €75	= otrzymujemy €75
Krok 2: Pomijamy 25% pozostałej kwoty	= €18,75 (€75 - 25%)
Krok 3: Całkowita nieuwzględniona kwota	= €93,75 (€75 + €18,75)

Dochód podlegający ocenie = €56,25 (€150 - €93,75)

Zmniejszone świadczenia socjalne: W przypadku osoby korzystającej ze zmniejszonych świadczeń socjalnych, do dochodu powyżej podstawowej stawki SWA odpowiadającej

wielkości rodziny stosowana jest dodatkowa nieuwzględniana kwota.

- Praca w wymiarze powyżej 30 godzin tygodniowo

Osoba pracująca ponad 30 godzin tygodniowo (w pełnym wymiarze godzin) nie będzie kwalifikować się do otrzymywania dodatku do czynszu, o ile nie uzyska statusu osoby „potrzebującej zamieszkania” w ramach programu Dofinansowania wynajmu mieszkań (Rental Accommodation Scheme, RAS) za pośrednictwem lokalnych władz.

Czynsz z tytułu najmu dla osób objętych programem Dofinansowania wynajmu mieszkań będzie obliczany zgodnie z zasadami programów zróżnicowanego czynszu, prowadzonych przez władze lokalne.

- Zmiany od czerwca 2007 r

Wprowadzone zostały znaczące zmiany w zakresie zachowania dodatkowych zasiłków socjalnych po powrocie do pracy, podjęciu zatrudnienia w ramach programu dla bezrobotnych lub wzięciu udziału w kursu szkoleniowym. Obniżka dodatku do czynszu wynikająca z zastosowania zmienionych postanowień nie dotknie osób pobierających dodatek do czynszu w dniu 6 czerwca 2007 r. oraz tych, które posiadały już wcześniej środki z dodatkowego dochodu. W celu uzyskania dodatkowych informacji należy skontaktować się z INOU.

Karta świadczeń zdrowotnych

Jeżeli dana osoba otrzymuje świadczenie dla bezrobotnych lub świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 12 miesięcy, może podjąć pracę w pełnym wymiarze godzin i zachować kartę świadczeń zdrowotnych (Medical Card) na trzy lata. Kwota dochodu z tytułu zatrudnienia nie ma wpływu na możliwość zachowania karty świadczeń zdrowotnych.

Jeżeli dana osoba nie otrzymuje świadczenia dla bezrobotnych lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 12 miesięcy i podejmie pracę na część etatu, wówczas dochód takiej osoby może mieć wpływ na możliwość zachowania „pełnej” karty świadczeń medycznych. Osoby nieuprawnione do korzystania z „pełnej” karty świadczeń medycznych mogą mieć prawo do korzystania z Karty wizyt lekarza rodzinnego (GP Visit Card). Dodatkowe informacje na temat karty usług medycznych znajdują się w Rozdziale 2.

Wyprawka dla dziecka na nowy rok szkolny (ubranie i obuwanie) (Back to School Clothing & Footwear Allowance, BSCFA)

Wyprawka dla dziecka na nowy rok szkolny przeznaczona jest na dofinansowanie kosztów zakupu mundurków i obuwia dla dzieci szkolnych. Jest to świadczenie uzależnione od posiadanych środków, z uwzględnieniem dochodu z tytułu pracy na cały etat/część etatu, zasiłku w ramach programu Powrót do pracy (Back to Work Allowance, BTWA), dla rodzin o niskich dochodach (Family Income Supplement, FIS), zasiłku w ramach społecznego programu zatrudnienia (Community Employment, CE), dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy (Back To Work Enterprise Allowance, BTWEA), ulgi od dochodu z tytułu pracy (Revenue Job Assist) oraz zasiłku w ramach programu pomocy na rzecz społeczności lokalnych (Community Services Programme).

Dodatek na paliwo

Do dalszego otrzymywania dodatku na paliwo upoważnione są osoby, które nadal otrzymują zapomogę dla osób poszukujących pracy, dodatek z tytułu niepełnosprawności lub dodatek opiekuńczy. Osoby otrzymujące inne świadczenia mogą posiadać dodatkowe €100 dochodu na gospodarstwo domowe bez utraty prawa do dodatku na paliwo.

Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodzinnych udziela informacji na temat tego, czy dana osoba nadal jest uprawniona do ubiegania się do dodatku na paliwo.

Inne czynniki

Poniższe nie są zasiłkami dodatkowymi w pełnym tego słowa znaczeniu. Jednakże, wpływ zatrudnienia na zróżnicowany czynsz ustalany przez lokalne władze oraz na dostępność świadczeń zasiłków dodatkowych często stanowi istotny czynnik w przypadku osób otrzymujących płatności świadczeń podczas procesu przechodzenia z zasiłków do zatrudnienia.

Czynsz ustalany przez lokalne władze

Czynsz ustalany przez lokalne władze - Program zróżnicowanych czynszów

Czynsze władz lokalnych są związane z udziałem dochodu na gospodarstwo domowe. Z tego względu wzrost dochodu na gospodarstwo domowe może spowodować zwiększenie czynszu płatnego na rzecz władz lokalnych.

Świadczenia na potrzeby specjalne lub na potrzeby pilne (SWA)

Świadczenie na potrzeby specjalne (Exceptional Needs Payment, ENP)

To świadczenie nie jest zazwyczaj dostępne dla osób zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. Mogą się o nie ubiegać osoby uczestniczące w programach Powrót do edukacji lub Powrót do pracy.

Świadczenie na nagłe potrzeby (Urgent Needs Payment, UNP)

Jest to świadczenie specjalne, dostępne dla wszystkich osób w celu zaspokojenia nagłych potrzeb, np. w związku z pożarem lub powodzią – szczegóły zawarto w Rozdziale 2. Nie istnieje automatyczne uprawnienie do wypłaty tego świadczenia.

Wykonywanie pracy i korzystanie ze świadczeń socjalnych

Wiele rodzajów świadczeń socjalnych pozwala na wykonywanie pracy na część etatu i jednocześnie korzystanie z pewnych świadczeń socjalnych.

W tej sekcji przedstawiamy kilka z najczęstszych świadczeń.

Praca a świadczenia dla osób bezrobotnych

Jeżeli dana osoba otrzymuje zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy, może przyjąć ofertę pracy na część etatu i może ubiegać się o część świadczeń z tytułu tej zapomogi lub zasiłku za dni, w które pozostaje bez pracy.

Jednak osoba ta musi wykazać, że w dalszym ciągu jest zdolna do podjęcia pracy w odniesieniu do pozostałych dni bez pracy oraz że naprawdę szuka zatrudnienia na te dni, w które pozostaje bezrobotna.

Praca przez część dnia, nawet przez jedną godzinę, jest uważana za pełny dzień zatrudnienia. Informacji udziela Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodzinnych. Podczas korzystania z zapomogi lub zasiłku dla osób poszukujących pracy, o podjęciu pracy należy zawiadomić Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a zasiłek dla osób poszukujących pracy

Osoba podejmująca pracę przez maksymalnie trzy dni w tygodniu może ubiegać się o zasiłek dla osób poszukujących pracy, o ile w dalszym ciągu spełnia warunki wymagane do uzyskania tego zasiłku. Zasiłek dla osób poszukujących pracy nie jest wypłacany za dni, podczas których dana osoba jest zatrudniona. Praca w niedzielę zazwyczaj nie ma wpływu na wypłatę świadczenia.

Taka osoba w dalszym ciągu musi udowodnić, że naprawdę szuka zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin oraz że aktywnie szuka pracy na pozostałe trzy dni, za które pobiera zasiłek dla osób poszukujących pracy. Dodatkowe informacje na temat ubiegania się o zasiłek dla osób poszukujących pracy znajdują się w rozdziale 2.

- Osoba, która otrzymuje zasiłek dla osób poszukujących pracy lub zasiłek chorobowy (Illness Benefit), nie otrzyma płatności połowy stawki dodatku na dziecko na utrzymaniu, jeżeli jej współmałżonek/partner pracuje i osiąga dochód brutto w wysokości przekraczającej €400 tygodniowo.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a zapomoga dla osób poszukujących pracy

Zapomoga dla osób poszukujących pracy to świadczenie uzależnione od posiadanych dochodów, podczas oceny których uwzględniany będzie dochód z każdego zatrudnienia. Osoba pracująca do trzech dni tygodniowo maksymalnie może ubiegać się o zapomogę dla poszukujących pracy za trzy pozostałe dni, podczas których pozostaje bezrobotna. Aby otrzymywać świadczenie za dni bez pracy, osoba ubiegająca się o zasiłek nie może przekroczyć stawki rodzinnej płatnej za dni pozostawania bez pracy. Tydzień zapomogi dla poszukujących pracy biegnie od środy do wtorku (bez niedziel). Osoby ubiegające się o zasiłek muszą w dalszym ciągu udowodnić, że naprawdę poszukują zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin na te dni, w które pozostają bez pracy.

Za każdy dzień przepracowany przez osobę starającą się o zapomogę można podczas badania dochodów pominąć kwotę €20,00 dziennie do maksymalnej kwoty €60,00 tygodniowo (do 3 dni) a 60% pozostałej kwoty jest szacowane jako środki i odejmowane z płatnej stawki rodzinnej. Podobne odliczenia można zastosować jeżeli małżonek/partner danej osoby posiada zatrudnienie podlegające ubezpieczeniom.

Poniższe przykłady ilustrują stosowane procedury:

Przykład 1

Maria jest osobą samotną, pobierającą zapomogę dla osób poszukujących pracy, z prawem do świadczenia w wysokości €197,80 tygodniowo. W momencie gdy znajduje pracę w wymiarze dwóch dni na pełen etat (8 godz. dziennie) z wynagrodzeniem całkowitym w kwocie netto €138,40, jej nowa stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy obliczana jest w następujący sposób:

Zarobki z dwóch dni (€138,40) minus nieuwzględniana kwota na dwa dni (€20 x 2 = €40,00) to €138,40 - €40,00. To daje dochód podlegający oszacowaniu w wysokości €98,40.

60% z kwoty €98,40 zostaje odjęte od zapomogi dla osób poszukujących pracy, do jakiej Maria jest uprawniona (€197,80 - €59,04 (z zaokrągleniem do €59)), dając w rezultacie nową tygodniową stawkę tej zapomogi w wysokości €136,76.

Zarobki z dwóch dni	€138.40
Plus zapomoga dla poszukujących pracy	<u>+ €138.80</u>
Nowy łączny dochód na gospodarstwo domowe	€277.20

Przykład 2

Paweł i Anna mają dwoje dzieci, na które przysługuje świadczenie, oraz prawo do korzystania z długoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy w wysokości €377,10. Paweł znajduje pracę na trzy dni w tygodniu, z wynagrodzeniem w wysokości €183,50 tygodniowo. Nowa stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę jest liczona w następujący sposób:

- nie uwzględnia się €20 dziennie dochodu (do trzech dni), natomiast
- z pozostałej części zarobków bierze się pod uwagę 60%

Wyjściowa stawka rodzinna zapomogi dla poszukujących pracy	€377.10
Dochód z tytułu zarobków z trzech dni pracy	€183.50
Minus nieuwzględniana kwota zapomogi €60	
(3 dni x €20 dziennie)	€123.50
Szacowana pozostała kwota na poziomie 60% (60% z €123,50)	€74.00
(zaokrąglona w dół)	
Nowa stawka zapomogi (€377,10 - €74,00)	€303.10
Plus zarobki z tytułu zatrudnienia	€183.50
Nowy dochód gospodarstwa domowego (zapomoga + zarobki)	€486.60

- Żadna osoba otrzymująca zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy, zasiłek przedemerytalny (Pre-Retirement Allowance, PRETA) lub dodatek dla uprawnionej osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie w odniesieniu do jakichkolwiek z tych płatności, nie może jednocześnie pobierać zasiłku dla rodzin o niskich dochodach (FIS)
- Może to mieć również wpływ na wypłatę dodatkowych zasiłków socjalnych; szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale 2.

Świadczenia dla poszukujących pracy w przypadku gdy uprawniona osoba dorosła pracuje

Współmałżonek/partner osoby otrzymującej świadczenie dla osób poszukujących pracy jest określany jako uprawniona osoba dorosła (Qualified Adult, QA). Osoba, na którą przysługuje świadczenie może podjąć pracę w pełnym wymiarze godzin lub na część etatu w okresie gdy jej partner otrzymuje świadczenie dla poszukujących pracy. Osoba, na którą przysługuje świadczenie nie podlega warunkowi rzeczywistego poszukiwania pracy, jaki dotyczy osoby starającej się o świadczenie.

Podczas gdy liczba godzin/dni przepracowanych przez osobę, na którą przysługuje świadczenie, nie ma wpływu na wypłatę świadczenia dla poszukujących pracy, kwota zarobiona przez tę osobę może mieć wpływ na rodzinną stawkę świadczenia

- Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny traktuje w taki sam sposób małżeństwa i pary żyjące w konkubinacie.

Zasiłek dla osób poszukujących pracy

W przypadku gdy współmałżonek/partner (osoba, na którą przysługuje zasiłek) osoby starającej się o zasiłek dla poszukujących pracuje, zarobki brutto rodziny będą obliczane w następujący sposób:

- Współmałżonek/partner zarabia do 100.00 euro włącznie na tydzień - osoba starająca się o zasiłek dla poszukujących pracy otrzyma pełną kwotę świadczenia dla osoby dorosłej, na którą to świadczenie przysługuje.
- Współmałżonek/partner zarabia od 100,01 euro do 300.00 euro tygodniowo - osoba starająca się o zasiłek dla poszukujących pracy otrzyma odpowiednio zmniejszoną stawkę dodatku na uprawnioną osobę dorosłą,

- Zarobki brutto powyżej €300. Dodatek na uprawnioną osobę dorosłą nie jest już wypłacany.

Płatność dla dziecka, na które przysługuje świadczenie

Jeżeli dochód brutto dla uprawnionych osób dorosłych mieści się w przedziale między 300.01 euro a 400.00 euro tygodniowo, wypłacana jest połowa stawki świadczenia na uprawnione dziecko. Jeżeli dochód brutto dla uprawnionych osób dorosłych wynosi ponad €400, świadczenie na uprawnione dziecko z tytułu wypłacania zasiłku dla poszukujących pracy nie jest wypłacane.

- Ograniczone stawki mają również zastosowanie w przypadku: zasiłku chorobowego (Illness Benefit), zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (Occupational Injuries Benefit), zasiłku dla kobiet w ciąży i karmiących piersią, narażonych na szkodliwe warunki pracy (Health and Safety Benefit) oraz dodatku z tytułu niezdolności do pracy Incapacity Supplement.

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (Family Income supplement, FIS)

- Jeżeli dana osoba stara się o proporcjonalne zwiększenie dodatku na uprawnioną osobę dorosłą na współmałżonka/partnera z tytułu ubiegania się o zasiłek dla szukających pracy, taki współmałżonek/partner może zdecydować się ubiegać o wypłatę zasiłku dla rodzin o niskich dochodach zamiast proporcjonalnego dodatku na uprawnioną osobę dorosłą, jeżeli świadczenie z tytułu zasiłku dla rodzin o niskich dochodach jest korzystniejsze. Jednakże osoby starające się o świadczenie, które otrzymują zasiłek dla poszukujących pracy i pracują, nie mogą ubiegać się o zasiłek FIS.

Jobseeker's Allowance

Od końca września 2007 r. stosowane były nowe procedury szacowania dochodów w odniesieniu do zapomogi dla osób poszukujących pracy. Nowy sposób badania środków jest oparty na rodzinnej stawce świadczenia – ze standardowymi kwotami wolnymi, zarówno w odniesieniu do głównej osoby starającej się o świadczenia, jak i uprawnionej osoby dorosłej. W nowym systemie dochód zarobiony przez uprawnioną osobę dorosłą jest traktowany w następujący sposób:

- Pierwsze €20 (dziennie) dochodu z zatrudnienia podlegającego ubezpieczeniu nie jest uwzględniane
- Ta kwota wolna w wysokości €20 będzie stosowana jedynie przez maksymalnie 3 dni w tygodniu, bez względu na to, przez ile dni dana osoba pracuje
- 60% pozostałej kwoty dochodu netto, po odjęciu dziennej nieuwzględnianej kwoty zostanie poddane ocenie szacunkowej w odniesieniu do tygodniowej rodzinnej stawki zapomogi dla osób poszukujących pracy
- Zarobki netto współmałżonka/partnera są liczone jako zarobki brutto minus składka na PRSI, fundusz emerytalny i składki na związki zawodowe
- Nie ma limitu ilości godzin/dni, w które uprawniona osoba dorosła może pracować

Uprawniona osoba dorosła – Praca przez 3 dni

Elżbieta, matka dwójki dzieci, jest osobą, na którą jej partner Tomasz ma prawo do wypłaty świadczenia z tytułu zapomogi dla osób poszukujących pracy. Tomasz pobiera €377,10 długoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy w imieniu rodziny. W momencie gdy Elżbieta znajduje zatrudnienie na część etatu, na trzy dni, podlegające ubezpieczeniu i przynoszące łączny dochód netto w wysokości €140,00, nowa rodzinna stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę liczona jest w następujący sposób:

- Obecna stawka rodzinna zapomogi dla osób poszukujących pracy (JA):	€377.10
- Zarobki Elżbiety:	€120.00
- Kwota nieuwzględniana za 3 dni (€20 dziennie x 3):	€60.00
- Dochód Elżbiety podlegający ocenie po odjęciu kwoty nieuwzględnianej:	€60.00
- Wyliczenie 60% pozostałej kwoty (€60 assessed at 60%)	€36.00
- Nowa stawka zapomogi JA (€377.10 – €36 dochodów podlegających ocenie):	€341.10
- Plus zarobki Elżbiety	€120.00
Nowy dochód na gospodarstwo domowe (zapomoga JA + zarobki):	€461.10

Uprawniona osoba dorosła – Praca przez 5 dni

Niniejszy przykład ilustruje, że nie ma żadnych ograniczeń w odniesieniu do dni przepracowanych przez uprawnioną osobę dorosłą.

Jan i Maria mają dwójkę dzieci i stawkę rodzinną zapomogi JA w wysokości €377,10.

Maria znajduje pracę na pięć dni, za którą otrzymuje wynagrodzenie netto w wysokości €200. Ich nowa stawka zapomogi JA jest obliczana w następujący sposób.

- Obecna stawka rodzinna zapomogi dla osób poszukujących pracy (JA):	€377.10
- Zarobki Marii:	€200.00
- Minus kwota nieuwzględniana (dozwolona tylko za 3 dni, w wysokości €20 dziennie)	€60.00
- Dochód Marii podlegający ocenie po odjęciu kwoty nieuwzględnianej (€200 – €60):	€140.00
- Wyliczenie 60% pozostałej kwoty (€140 assessed at 60%)	€84.00
- Nowa stawka zapomogi JA (€377,10 – €84,00) dochodów podlegających ocenie:	€293.10
- Plus zarobki Marii:	€200.00
Nowy dochód gospodarstwa domowego (zapomoga JA + zarobki)	€493.10

Klauzula zachowania świadczeń

Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny uznaje, że szacunkowa ocena dochodów zgodna ze starą procedurą (sprzed końca września 2007 r.) mogła być w pewnych okolicznościach korzystniejsza dla rodziny niż nowe zasady (obowiązujące po końcu września 2007 r.). Postanowiono, że ustalenia sprzed końca września 2007 r. będą w dalszym ciągu obowiązywały, jeżeli będą bardziej korzystne dla osoby starającej się o świadczenia – jeżeli ma zastosowanie klauzula zachowania świadczeń.

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Jeżeli uprawniona osoba dorosła pracuje, może ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS) zamiast proporcjonalnego świadczenia na uprawnioną osobę, jeżeli płatność FIS jest korzystniejsza od stawki rodzinnej. Jednakże osoby otrzymujące zasiłek dla szukających pracy i pracujące nie mogą ubiegać się o zasiłek FIS.

Uwaga: Należy pamiętać, że w przypadku zasiłku dla osób poszukujących pracy nie jest stosowana proporcjonalna stawka dodatku na uprawnioną osobę dorosłą – świadczenie jest oparte na stawce rodzinnej.

Opcje dla uprawnionej osoby dorosłej (QA)

Uprawniona osoba dorosła ma do swojej dyspozycji kilka opcji świadczeń w ramach struktury świadczeń dla osób poszukujących pracy.

Jeżeli współmałżonek lub partner otrzymują zwiększony dodatek na uprawnioną osobę dorosłą z tytułu starania się o zasiłek JA, uprawniona osoba dorosła nie podlega warunkowi rzeczywistego poszukiwania pracy i nie istnieją ograniczenia w odniesieniu do ilości godzin/dni przepracowanych przez Uprawnioną Osobę Dorosłą. Jednakże, jeżeli Uprawniona Osoba Dorosła chce ubiegać się o zasiłek JA we własnym imieniu, musiałaby spełnić wszystkie warunki, aby otrzymać wypłatę zasiłku dla osób poszukujących pracy.

Zapomoga dla poszukujących pracy – obydwie osoby dorosłe ubiegają się o zapomogę JA

Chociaż zazwyczaj jeden partner stara się o pełną stawkę zapomogi JA na gospodarstwo domowe, nie uniemożliwia to starania się uprawnionej osoby dorosłej o zabezpieczenie jej własnego świadczenia JA i ustalenia jej uprawnień do opcji związanych ze szkoleniami, edukacją i zatrudnieniem w chwili obecnej lub w przyszłości.

Chociaż obydwie osoby dorosłe mogą ubiegać się osobno o płatność z tytułu zapomogi dla osób poszukujących pracy, nie otrzymają dwóch pełnych stawek świadczenia. Zamiast tego każda z nich otrzyma połowę stawki rodzinnej ($€329,10 \div 2 = €164,55$ dla każdego).

W tym przypadku zastosowanie będą mieć standardowe zasady JA, gdzie każda osoba ubiegająca się o zapomogę jest ograniczona do maksymalnie 3 dni pracy podczas starań o zapomogę dla osób poszukujących pracy. Obydwie osoby starające się o zapomogę JA muszą mieć możliwość podjęcia zatrudnienia, być w stanie to uczynić i rzeczywiście szukać pracy w pełnym wymiarze godzin.

Dochód z zatrudnienia może mieć wpływ na wysokość wypłacanej ich partnerom zapomogi dla osób poszukujących pracy, ale nie będzie mieć wpływu na wysokość wypłacanego ich partnerom zasiłku dla osób poszukujących pracy.

Korzystanie z zapomogi JA, jeżeli współmałżonek/partner pracuje

Jeżeli współmałżonek/partner danej osoby pracuje, możliwe jest, że tej osobie przysługuje możliwość starania się o zapomogę JA we własnym imieniu. Osoba ubiegająca się o zapomogę JA będzie musiała spełnić wszystkie standardowe warunki stosowane w odniesieniu do osób pobierających zapomogę JA - włącznie z kryterium rzeczywistego poszukiwania pracy; szczegółowe informacje na temat tego kryterium znajdują się w rozdziale 2.

Zarobki współmałżonka z tytułu zatrudnienia w ramach programu wspólnotowego są oceniane w taki sposób jak inne zarobki z zatrudnienia podlegającego ubezpieczeniu.

Poniższy przykład prezentuje, w jaki sposób obliczana jest zapomoga dla osób poszukujących pracy, w przypadku gdy ich współmałżonek/partner pracuje.

Staranie się o zapomogę JA w przypadku gdy współmałżonek/partner pracuje

Jan i Maria to para z dwójką dzieci. Jan pracuje przez cztery dni w tygodniu, jego praca podlega ubezpieczeniu, a wynagrodzenie netto wynosi €260,00. Maria ubiega się o zapomogę dla osób poszukujących pracy. Stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę liczona jest w następujący sposób:

Zapomoga dla osób poszukujących pracy (stawka rodzinna)*	€377.10
Zarobki netto Jana z tytułu zatrudnienia	€260.00
Nieuwzględniana kwota zarobków Jana (€20 dziennie x maks. limit 3 dni)	€60.00
60% szacunkowych zarobków Jana (€260 - €60 = €200; 60% z €200)**	€120.00
Zapomoga dla poszukujących pracy wypłacana Marii (€377.10 * - €120.00 **)	€257.10
Plus zarobki netto Jana z tytułu zatrudnienia	€260.00
Nowy łączny dochód na gospodarstwo domowe	€517.10

Odrębne świadczenia - Zapomoga dla poszukujących pracy (JA) i zasiłek dla poszukujących pracy (JB)

Jeżeli para zamieszkuje w tym samym domu, ale nie posiada sprawiedliwego dostępu do płatności świadczeń socjalnych lub podziału tych świadczeń, możliwe jest złożenie wniosku

do Wydziału Spraw Socjalnych i Rodziny o wypłatę świadczeń odrębnych.

Uprawniona osoba dorosła może wnioskować o wypłatę odrębnego świadczenia, które byłoby równe połowie stawki rodzinnej. W najlepszym interesie rodziny, uprawniona osoba dorosła może również wnioskować o wypłatę pełnego dodatku na dziecko pozostające na utrzymaniu wraz z wypłacanymi świadczeniami.

Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a praca

Świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci (One-Parent Family Payment, OPFP) to świadczenie wypłacane zarówno mężczyznom, jak i kobietom, wychowującym dziecko/dzieci bez pomocy partnera. Osoba niezamężna/nieżonata, wdowa/wdowiec, współmałżonek osoby przebywającej w więzieniu, osoba pozostająca w separacji, rozwiedziona lub której małżeństwo zostało anulowane oraz taka, która już nie mieszka ze swoim współmałżonkiem kwalifikuje się do ubiegania się o to świadczenie.

Świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci to świadczenie uzależnione od dochodów (szczegóły na temat badania dochodów znajdują się w rozdziale 1), składające się ze stawki osobistej i dodatków na uprawnione dzieci. W przeciwieństwie zapomogi i zasiłku dla osób poszukujących pracy, osoby korzystające ze świadczenia OPFP nie muszą spełniać warunku rzeczywistego poszukiwania pracy, aby kwalifikować się do otrzymywania płatności.

Nieuwzględniana kwota dochodów z zatrudnienia do obliczenia świadczenia OPFP

Wszystkie osoby otrzymujące świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci) mogą pracować i zarabiać do €425 brutto tygodniowo (od maja 2008 r.). Pierwsze €146,50 tygodniowego dochodu nie jest uwzględniane, a w celu obliczenia wysokości świadczenia pod uwagę brana jest połowa pozostałych zarobków. Nowa stawka świadczenia obliczana jest z wykorzystaniem ruchomej skali, zawartej w publikacji „Wysokość Stawek” Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny (SW19). Ocenie podlegają środki ze wszystkich źródeł, włącznie z zatrudnieniem podlegającym ubezpieczeniu.

Jeżeli dana osoba ubiega się o świadczenie OPFP przez 52 kolejnych tygodni, a jej zarobki wzrosną powyżej €425 tygodniowo, będzie mieć prawo do połowy stawki OPFP za 26 tygodni, po czym wypłata świadczeń zostanie całkowicie zakończona.

Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a przepisy UE

Od 5 maja 2005 r., obywatele UE, EOG (ang. EEA) oraz Szwajcarii, którzy są zatrudnieni lub samozatrudnieni w Irlandii i płacą składki na rzecz irlandzkiego systemu ubezpieczeń społecznych, nie muszą spełniać kryterium stałego zamieszkania, aby ubiegać się o świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Oświadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a praca

Janina jest samotną matką z jednym dzieckiem, \ pobierającą świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci w wysokości €221,80, która znajduje pracę z pensją €220 (brutto) tygodniowo. Jej nowa stawka świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci obliczana jest w następujący sposób:

Zarobki Joanny brutto	€220.00
Minus nieuwzględniana kwota	<u>-€146.50</u>
Szacunkowe zarobki Joanny	73.50
Tygodniowe środki Joanny netto (szacunkowe zarobki €73.50 ÷ 2)	€36.75
Obliczone według ruchomej skali DSFA	€30.00
skorygowane świadczenie OPFP dla Joanny (€221.80 – €30.00)	€191.80
Zarobki Joanny brutto	€220.00
Plus skorygowana stawka świadczenia	<u>+€191.80</u>
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe	€411.80

OPFP a zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Jeżeli osoba starająca się o wypłatę OPFP pracuje dla pracodawcy i osiąga niski dochód, oprócz OPFP może być uprawniona do otrzymywania świadczenia FIS. Zastosowanie będą miały warunki standardowe (patrz poniżej) w odniesieniu do godzin pracy i czasu trwania zatrudnienia. OPFP podlega ocenie jako dochód na cele zasiłku FIS.

OPEP a dodatek w ramach programu Powrót do pracy (BTWA)

Osoby samotnie wychowujące dzieci mogą podjąć pracę w ramach programu Powrót do pracy i zachować część wypłacanych świadczeń socjalnych przez 3 lata. Dodatkowe informacje zawarte są w rozdziale 4.

Uwaga: Dochód z zatrudnienia lub innych źródeł może mieć wpływ na uprawnienie do korzystania z następujących świadczeń: dodatek na czynsz/spłatę odsetek z kredytu hipotecznego, karta świadczeń medycznych, wyprawkę dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwie) oraz dodatek na paliwo. Dodatkowy dochód może mieć również wpływ na czynsz ustalany przez władze lokalne.

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS) jest wypłacanym tygodniowo, nieopodatkowanym świadczeniem przeznaczonym dla rodzin, włącznie z rodzinami niepełnymi, pracujących i otrzymujących niskie wynagrodzenie. Świadczeniem tym zarządza Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

O zasiłek dla rodzin o niskich dochodach mogą się ubiegać osoby, które:

- Pracują przez co najmniej 19 godzin tygodniowo lub 38 godzin na dwa tygodnie i nie otrzymują zapomogi ani zasiłku dla osób poszukujących pracy (JA ani BA). Godziny pracy obydwu partnerów można dodać, aby uzyskać 19 godzin
- Zamierzają pracować przez co najmniej trzy miesiące
- Mają co najmniej jedno dziecko, na które przysługuje świadczenie, czyli dziecko w wieku poniżej 18 lat, lub w wieku 18–22 lat studiujące w trybie dziennym, które zazwyczaj mieszka z rodzicami i jest przez nich utrzymywane
- Spełniają kryteria szacunkowych dochodów; ich dochód netto (po opodatkowaniu i odliczeniu składek na PRSI i składek na ubezpieczenie zdrowotne) zostanie porównany z konkretną stawką, uznawaną za odpowiednie wynagrodzenie z uwagi na wielkość rodziny (zob. poniższe wytyczne)

Badanie dochodów na potrzeby zasiłku FIS – co jest uznawane za dochody

Badanie dochodów na potrzeby zasiłku FIS uwzględnia wszystkie dochody danej osoby, (włącznie z dochodami z tytułu najmu nieruchomości) oraz dochody jej partnera. Nie wliczane są następujące świadczenia:

zasiłek na dziecko (Child Benefit), dodatek/renta dla dzieci osieroconych lub opuszczonych przez rodziców (Orphans Allowance/Pension), dodatek opiekuńczy (Carer's Allowance), dodatek z tytułu opieki domowej nad chorym (Domiciliary Care Allowance), dodatek do czynszu (Rent Supplement), dodatek do odsetek z kredytu hipotecznego (Mortgage Interest Supplement), dodatkowe świadczenia socjalne (Supplementary Welfare Allowance), dodatek na przybrane dziecko (Foster Child Allowance), dochód niebędący wynagrodzeniem za pracę (np. oprocentowanie oszczędności).

Wielkość rodziny oraz wytyczne w zakresie dochodu netto stosowane przez Ministerstwo (€)

Jedno dziecko	€490.00	Pięcioro dzieci	€870.00
Dwoje dzieci	€570.00	Sześcioro dzieci	€970.00
Troje dzieci	€655.00	Siedmioro dzieci	€1,090.00
Czworo dzieci	€760.00	Ośmioro dzieci lub więcej	€1,170.00

Jeżeli wynagrodzenie netto (po opodatkowaniu i odliczeniach) wynosi mniej niż kwota wyznaczona dla wielkości rodziny, przyznawane jest 60% różnicy.

Praca a ubieganie się o zasiłek FIS

Konrad i Monika mają 4 dzieci. Konrad jest zatrudniony w wymiarze ponad 19 godzin i zarabia €250 tygodniowo netto. Jeżeli Konrad ubiega się o wypłatę zasiłku dla rodzin o niskich dochodach w oparciu o wielkość jego rodziny i otrzymywane wynagrodzenie netto, jego nowy łączny dochód na gospodarstwo domowe wyliczany jest w następujący sposób:

Stawka zasiłku dla rodziny z czwórką dzieci	€760.00
Minus dochód Konrada	-€250.00
Różnica dochodu	€510.00
Tygodniowy zasiłek FIS (60% of €510)	€306.00
Plus zarobki Konrada	+€250.00
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe	€556.00

Zasiłek FIS a ubieganie się przez partnera o świadczenie dla poszukujących pracy

Jeżeli partner danej osoby ubiega się o świadczenie dla osób poszukujących pracy, ale nie zgłasza tej osoby jako osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie, może ona ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach, jeżeli pracuje i spełnia standardowe kryteria kwalifikacyjne; zob. powyżej. Żadne płatności otrzymane z tytułu zasiłku FIS nie będą miały wpływu na świadczenia dla osób bezrobotnych otrzymywane przez partnera.

O czym należy pamiętać:

- Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach nie jest opodatkowany.
- Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach wypłacany jest przez 52 tygodnie, w przypadku gdy beneficjent w dalszym ciągu pozostaje zatrudniony przez co najmniej 19 godzin tygodniowo (lub 38 godzin na dwa tygodnie). Obejmuje to osoby uczestniczące w programie Inicjatywa dla Pracy (Job Initiative), Programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych (Community Services Programme, poprzednio program socjalno-gospodarczy, Social Economy Programme) i Programie wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin (Part-Time Job Incentive Scheme).
- Jeżeli zarobki wzrosną, w dalszym ciągu można zachować zasiłek dla rodzin o niskich dochodach przez pozostałą część roku.
- Osoba, która dzieli się pracą z inną osobą i pracuje przez co najmniej 38 godzin w okresie dwóch tygodni oraz spełnia wszystkie pozostałe warunki, również może ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- Gdy obydwoje współmałżonkowie/partnerzy pracują, ich godziny pracy można zsumować, aby osiągnąć wymagany próg 19 godzin na gospodarstwo domowe, umożliwiając ubieganie się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- W przypadku powiększenia się rodziny o kolejne dziecko, płatność zasiłku dla rodzin o niskich dochodach zwiększa się.
- Minimalna płatność zasiłku dla rodzin o niskich dochodach wynosi €20 tygodniowo.
- O zasiłek dla rodzin o niskich dochodach nie mogą się ubiegać osoby pracujące w systemie samozatrudnienia lub w ramach lokalnych programów społecznych.

- Osoba, która uważa, że w dalszym ciągu spełnia warunki otrzymywania tego świadczenia, powinna pod koniec okresu 52 tygodni ponownie złożyć wniosek o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach. Zawsze należy sprawdzić – być może niewykorzystywana jest jakaś część świadczeń, do której dana osoba ma prawo.

Od czerwca 2007 r., FIS jest uwzględniany jako dodatkowy dochód w badaniu środków na potrzeby obliczania dodatku na czynsz.

Osoby sprawujące opiekę a praca na część etatu

Osoby opiekujące się inną osobą, która wymaga wsparcia ze względu na wiek, niepełnosprawność fizyczną lub zaburzenia uczenia się lub chorobę (również chorobę umysłową) mogą kwalifikować się do otrzymywania dodatku opiekuńczego. Osoby otrzymujące świadczenie opiekuńcze mogą pracować na część etatu.

Dodatek opiekuńczy (Carer's Allowance, CA)

Dodatek opiekuńczy jest wypłacany opiekunom o niskich dochodach, którzy mieszkają z osobami wymagającymi całodobowej opieki i uwagi oraz opiekują się nimi. Osoba opiekująca się więcej niż jedną osobą, może mieć prawo do zwiększonej o 50% maksymalnej stawki dodatku opiekuńczego na każdy tydzień.

Osoby kwalifikujące się do uzyskiwania dodatku będą również kwalifikowały się do korzystania z darmowego pakietu świadczeń dla gospodarstwa domowego (Household Benefits Package – dodatki na prąd/gaz ziemny/gaz w butlach/darmowa licencja na telewizję/darmowy dodatek na abonament telefoniczny) oraz karnetu na bezpłatne przejazdy.

Do otrzymywania dodatku opiekuńczego kwalifikują się osoby, które:

- spełniają kryteria dochodów
- mieszkają z osobami potrzebującym opieki, nie przebywającymi na stałe w żadnej instytucji, lub są w stanie zapewnić im całodobową opiekę i pomoc
- są rezydentami kraju
- nie przebywają w szpitalu, sanatorium lub innej podobnej instytucji
- mają co najmniej 18 lat

- Opiekunowie, którzy posiadali status uprawnionej osoby dorosłej (Qualified Adult) w odniesieniu do świadczenia JA, mogą zdecydować na zachowanie tego statusu (€131,30) i starać się o wypłatę połowy stawki świadczenia opiekuńczego (€107,35), zwiększając dochód o €23,95.

Zasiłek opiekuńczy (Carer's Benefit – CB)

Zasiłek opiekuńczy jest świadczeniem wypłacanym osobom ubezpieczonym, które porzucają miejsce pracy w celu sprawowania opieki nad osobą lub osobami wymagającymi całodobowej opieki i uwagi. Zasiłek opiekuńczy może być wypłacany łącznie przez 104 tygodnie za każdą osobę pod opieką.

Do otrzymywania zasiłku opiekuńczego kwalifikują się osoby, które:

- były zatrudnione przez 8 tygodni w ciągu poprzednich 26 tygodni
- zgromadziły odpowiednią ilość składek PRSI
- opuścili pracę (w wysokości co najmniej 16 godzin tygodniowo lub 32 godzin na dwa tygodnie aby zostać pełnoetatowym opiekunem
- nie pracują w systemie samozatrudnienia ani nie pracują poza domem przez ponad 15 godzin tygodniowo
- nie przebywają w szpitalu, sanatorium lub innej podobnej instytucji

Świadczenia opiekuńcze a praca

Osoby otrzymujące dodatek opiekuńczy mogą podjąć pracę na część etatu i w dalszym ciągu otrzymywać ten dodatek. Przed podjęciem jakiegokolwiek rehabilitacyjnej dana osoba musi uzyskać zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

Dozwolone są następujące formy pracy, o ile na czas nieobecności opiekuna zostanie zapewniona odpowiednia opieka nad osobą znajdującą się pod jego opieką:

- praca ochotnicza lub społeczna przez maksymalnie 15 godzin tygodniowo
- płatna praca na część etatu jako pomoc domowa w ramach Irlandzkiego Funduszu Zdrowia (Health Service Executive) przez maksymalnie 15 godzin w tygodniu (zarobki nie będą wliczane jako środki)

- ograniczona praca w systemie samozatrudnienia prowadzona w domu (wszelkie zarobki będą uwzględniane jako dochód)
- praca poza domem przez maksymalnie 15 godzin tygodniowo (zarobki będą uwzględniane jako dochód)
- edukacja lub kursy szkoleniowe do 15 godzin tygodniowo

Uwaga: Dochód z zatrudnienia może mieć wpływ na dodatkowe świadczenia socjalne. Dodatkowych informacji na temat świadczeń opiekuńczych udziela INOU.

Praca i korzystanie ze świadczenia z tytułu niepełnosprawności

Istnieją trzy typy dostępnych świadczeń z tytułu niepełnosprawności/choroby. Każde z nich posiada własne wymagania kwalifikacyjne.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności (Disability Allowance): Tygodniowy dodatek płacony osobom niepełnosprawnym. Udzielany w przypadku, gdy oczekuje się, że niepełnosprawność potrwa co najmniej jeden rok. Podlega ocenie medycznej oraz jest uzależniony od dochodów.

Zasiłek chorobowy (Illness Benefit): tygodniowe świadczenie wypłacane osobom niepełnosprawnym, którzy wykonują/wykonywali pracę podlegającą ubezpieczeniu, a którzy nie mogą pracować z powodu choroby. Jest obliczany na podstawie składek PRSI, nie jest uzależniony od dochodów – podlega natomiast ocenie medycznej.

Renta inwalidzka (Invalidity Pension): Renta inwalidzka to świadczenie wypłacane osobom, które są trwale niezdolne do pracy z powodu choroby lub niepełnosprawności. Jest obliczany na podstawie składek PRSI, nie jest uzależniony od dochodów – podlega natomiast ocenie medycznej. Osoby uprawnione do tego świadczenia zazwyczaj przechodzą do tego świadczenia po okresie otrzymywania zasiłku chorobowego w przypadku trwałej choroby /niepełnosprawności.

Wszelkie płatności z tytułu niepełnosprawności dokonywane są przy założeniu, że osoba starająca się o świadczenie nie może pracować i z zasady nie można podejmować standardowej pracy ani w pełnym ani w niepełnym wymiarze godzin, jednocześnie otrzymując świadczenia z tytułu niepełnosprawności.

Praca rehabilitacyjna

Osoba otrzymująca świadczenia DA/IB/IP może podjąć pracę „rehabilitacyjną”, jednocześnie otrzymując świadczenie z tytułu niepełnosprawności, o ile taka praca przyczynia się do poprawy stanu zdrowia tej osoby lub zwiększa jej zdolność do radzenia sobie z chorobą lub niepełnosprawnością. Przed podjęciem pracy rehabilitacyjnej należy uzyskać zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny.

Z tego miejsca usunięto tabelę – proszę zaktualizować treść.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a praca

Osoby pobierające dodatek z tytułu niepełnosprawności (DA) mogą uczestniczyć w zatwierdzonych pracach „rehabilitacyjnych” (patrz powyżej) i zachować część lub całość tego świadczenia. Osiągnięty dochód może mieć wpływ na dodatkowe zasiłki socjalne.

Zarobki z prac rehabilitacyjnych w szacowaniu dochodu

Dochód z prac rehabilitacyjnych jest uwzględniany w szacowaniu dochodu w następujący sposób. Pierwsze €120 tygodniowo nie ma wpływu na płatność DA. Uwzględniane jest 50% zarobków z przedziału między €120 a €350, natomiast dochód powyżej €350 jest uwzględniany w całości, jeden do jeden – przykładowo:

Dochód z tytułu zarobków = €200, nieuwzględniana kwota zarobków z pracy rehabilitacyjnej = €120, pozostała kwota = €80, rzeczywisty dochód z zatrudnienia podlegający ocenie = €40. Wynik = świadczenie DA obniżone o €40.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a zatrudnienie w ramach programu społecznego

Osoby pobierające dodatek DA mogą uczestniczyć w społecznych programach zatrudnienia. Dochód z pracy rehabilitacyjnej w ramach programu zatrudnienia społecznego jest klasyfikowany jako dochód z zatrudnienia (patrz powyżej).

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a dodatkowe świadczenia socjalne

Dodatkowy dochód może mieć wpływ na dodatkowe świadczenia socjalne, takie jak dodatek na czynsz i karta świadczeń medycznych.

Uwaga: Przed podjęciem zatrudnienia czy wzięciem udziału w programie szkoleniowym należy zawsze sprawdzić, czy uprawnienie do dodatkowych świadczeń socjalnych zostanie zachowane.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a szacunkowa ocena dochodu

Sposób oceny dochodu w celu zakwalifikowania się do otrzymywania dodatku DA jest taki sam, jak w przypadku zapomogi dla osób poszukujących pracy (patrz rozdział 1), z tym wyjątkiem, że nieuwzględniane środki finansowe w przypadku obliczania DA wynoszą €50 000.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a alimenty

Osoby otrzymujące alimenty i pobierające dodatek z tytułu niepełnosprawności mogą odliczyć do €95,23 alimentów względem kosztów czynszu lub kredytu hipotecznego przed przeprowadzeniem szacunkowej oceny dochodów w odniesieniu do otrzymywanego dodatku z tytułu niepełnosprawności.

Dodatkowe świadczenia socjalne (SWA) wypłacane przez Radę ds. Zdrowia (Health Board)

W przypadku świadczeń wypłacanych przez Radę ds. Zdrowia Urzędnik Publicznej Opieki Społecznej może wedle własnej decyzji umożliwić danej osobie dostęp do świadczeń SWA, jeżeli można udowodnić, że istnieje specjalna potrzeba.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności a zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Jeżeli osoba otrzymująca dodatek DA zaangażuje się w dozwoloną pracę rehabilitacyjną (nie włączając w to zatrudnienia społecznego) przez więcej niż 19 godzin tygodniowo, może ubiegać się o cotygodniowy, zwolniony z opodatkowania zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (informacje na temat tego świadczenia znajdują się w niniejszym rozdziale).

Renta inwalidzka/zasiłek chorobowy a praca

Osoby otrzymujące zasiłek chorobowy lub rentę inwalidzką mogą uczestniczyć w zatwierdzonych pracach „rehabilitacyjnych” (patrz „Praca rehabilitacyjna” powyżej) oraz zachować otrzymywane świadczenia socjalne. Dotyczy oto jedynie zatrudnienia na część etatu. Osiągnięty dochód może mieć wpływ na dodatkowe zasiłki socjalne.

Zarobki z prac rehabilitacyjnych w szacowaniu dochodu

Dochód z pracy rehabilitacyjnej nie wpływa na płatności z tytułu zasiłku chorobowego ani na z tytułu renty inwalidzkiej.

Zatrudnienie społeczne

Osoby pobierające rentę inwalidzką i zasiłek chorobowy mogą uczestniczyć w społecznych programach zatrudnienia. Dochód

z pracy rehabilitacyjnej w ramach zatrudnienia społecznego nie wpłynie na płatności z tytułu renty inwalidzkiej lub zasiłku chorobowego

Świadczenia dodatkowe i praca

Po podjęciu zatwierdzonych prac „rehabilitacyjnych”, osoby otrzymujące rentę inwalidzką zachowają „bezpłatne programy” powiązane z przyznanymi świadczeniami.

Osoby korzystające z zasiłku chorobowego mogą być uprawnione do zasiłków dodatkowych, takich jak dodatek do czynszu lub karta świadczeń medycznych, na które ma wpływ dodatkowy dochód z tytułu zatrudnienia.

Dodatkowe świadczenia socjalne (SWA) wypłacane przez Radę ds. Zdrowia (Health Board)

W przypadku świadczeń wypłacanych przez Radę ds. Zdrowia, urzędnik publicznej opieki społecznej może, wedle własnego uznania, umożliwić danej osobie dostęp do świadczeń SWA, jeżeli można udowodnić, że istnieje specjalna potrzeba.

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Jeżeli osoba otrzymująca zasiłek chorobowy lub rentę inwalidzką zaangażuje się w dozwoloną pracę rehabilitacyjną (nie włączając w to zatrudnienia społecznego) przez więcej niż 19 godzin tygodniowo, może ubiegać się o cotygodniowy, zwolniony z opodatkowania zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (informacje na temat tego świadczenia znajdują się w niniejszym rozdziale).

Świadczenia finansowe dla pracujących osób niepełnosprawnych

Pracodawcy, którzy chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne, mogą korzystać z następujących programów pomocowych:

Program dotowania wynagrodzenia (Wage Subsidy Scheme, WSS)

Program ten oferuje wsparcie finansowe pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, których poziom wydajności wynosi 50% – 80% wydajności standardowej. Pracownikowi oferowane są takie same warunki zatrudnienia jak pozostałym pracownikom, włącznie ze składkami PRSI, corocznym urlopem oraz prawem do pensji minimalnej. W przypadku pracowników, których wydajność jest mniejsza niż 50%, dotacja na godzinę wynosi €5,30, a w przypadku tych osób, których wydajność przekracza 50%, dotacja wynosi €4,26 na godzinę. Pracownicy muszą pracować minimum 21 godzin

tygodniowo. Pracownicy, którzy spełniają warunki uprawniające do otrzymywania dodatku w ramach programu Powrót do pracy, mogą otrzymywać to świadczenie oprócz pensji. Pracownik zatrudniony w ramach programu dotowania wynagrodzenia, który dodatkowo spełnia kryteria kwalifikacyjne programu Powrót do pracy, może zachować drugorzędne zasiłki socjalne, takie jak karta świadczeń zdrowotnych czy karnet na bezpłatne przejazdy, przez trzy lata od podjęcia zatrudnienia. Program ten nie jest dostępny dla sektora publicznego, zgodnie z postanowieniami ustawy o osobach niepełnosprawnych z 2005 r.

Dotacja na wyposażenie/dostosowanie stanowiska pracy (Workplace Equipment/Adaptation Grant, WEAG)

Ta dotacja wypłacana jest w celu ułatwienia pracodawcom lepszemu przygotowania miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych. Mogą z niej również korzystać osoby niepełnosprawne pracujące w systemie samozatrudnienia. Dotacja ta ograniczona jest do sektora prywatnego, a maksymalna przyznawana kwota wynosi zazwyczaj €6350.

Program wspierania zatrudnienia (Supported Employment Programme, SEP)

Program wspierania zatrudnienia (Supported Employment Programme) zapewnia osobom niepełnosprawnym dodatkową pomoc w szukaniu i zdobywaniu zatrudnienia. Wsparcie oferowane jest za pośrednictwem wielu organizacji, co obejmuje również trenerów przyuczających do zawodu, wspierających osoby niepełnosprawne i ich pracodawców.

- W ramach programu dotacji na potrzeby rozmów kwalifikacyjnych (Job Interview Interpreter Grant Scheme, JIGS), FAS zazwyczaj wypłaca wynagrodzenie w wysokości €106,68 za trzy godziny usług tłumacza pomagającego osobie z upośledzeniem słuchu lub mowy, która chce wziąć udział w rozmowie kwalifikacyjnej. Koszty dojazdu tłumacza są płacone według stałej stawki.
- Dotacja na osobistą pomoc przy czytaniu (Personal Reader Grant, PRG) umożliwia osobom niewidomym lub niedowidzącym zaangażowanie osoby pomagającej przy czytaniu materiałów związanych z zatrudnieniem. Można uzyskać dotację w wysokości €8,65 na maksymalnie 640 godzin rocznie.

Aby uzyskać dodatkowe informacje na temat tych dotacji, należy skontaktować się z lokalnym biurem FÁS lub lokalnym centrum zatrudnienia (Local Employment Service, LES). Można

również zapoznać się z informacjami zamieszczonymi w portalu dla osób niepełnosprawnych, w witrynie internetowej FÁS pod adresem www.fas.ie.

Zatrudnienie a wsparcie samozatrudnienia

Istnieje wiele programów wspierających osoby pozostające od dłuższego czasu bez pracy oraz osoby otrzymujące inne świadczenia (świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności, renta inwalidzka itp.) w celu ułatwienia im powrotu do pracy.

Dodatek w ramach programu Powrót do pracy (BTWA)

The Back to Work Allowance Scheme encourages people on Jobseeker's Allowance, OPFP, Disability Allowance, Blind Pension, Farm Assist, Invalidity Pension, Pre-Retirement Allowance, and Incapacity Supplement to take up employment. People getting Carer's Allowance, who have ceased caring responsibilities, are also eligible.

Dodatek w ramach programu Powrót do pracy (BTWA)

W ramach tego programu osoby uprawnione mogą powrócić do pracy i zachować wypłatę świadczeń socjalnych w następującej wysokości: 75% w pierwszym roku, 50% w drugim roku i 25% w trzecim roku.

- Wynagrodzenie z tytułu pracy nie będzie miało wpływu na świadczenia w ramach BTWA.
- Od świadczeń wypłacanych w ramach programu Powrót do pracy nie jest odprowadzany podatek ani składki PRSI, natomiast konieczne jest odprowadzanie podatku i składek PRSI od wynagrodzenia z tytułu pracy.
- Można również zachować kartę świadczeń zdrowotnych przez trzy lata
- Istnieje możliwość ubiegania się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Rozpoczęcie pracy

Przed rozpoczęciem pracy należy złożyć wniosek o dodatek w ramach programu Powrót do pracy i uzyskać zgodę. W przypadku nieotrzymania zgody na uczestnictwo w programie BTWA przed rozpoczęciem pracy, dana osoba może w ogóle nie zakwalifikować się do programu BTWA.

Warunki przyznawania dodatku w ramach programu Powrót do pracy

W odniesieniu do poszczególnych świadczeń socjalnych obowiązują różne kryteria kwalifikacyjne – ale w ramach tego programu dana osoba musi być zatrudniona przez **minimum 20 godzin tygodniowo**.

Świadczenia dla osób poszukujących pracy: Osoby poszukujące pracy będą spełniały warunki przyznawania świadczeń, jeżeli mają co najmniej 23 lata i otrzymują świadczenia w ramach zapomogi lub zasiłku dla poszukujących pracy (JA lub JB) przez dwa lata.

Inne świadczenia socjalne: Warunki uczestnictwa w programie spełniają osoby korzystające z następujących świadczeń przez 15 miesięcy (12 miesięcy w przypadku osób w wieku 50 lat lub starszych): świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; dodatek z tytułu niepełnosprawności; renta dla osób niewidomych; renta inwalidzka; dodatek z tytułu niezdolności do pracy; dodatek rolniczy; zasiłek przedemerytalny; bezskładkowa renta dla wdów i wdowców; zasiłek lub dodatek dla kobiet opuszczonych przez mężów; dodatek opiekuńczy (dla osób niepełniących już funkcji opiekuna). W przypadku tych wnioskodawców nie ma zastosowania limit wieku.

Zasiłek chorobowy: Osoby starające się o to świadczenie od ponad trzech lat mogą spełniać warunki uczestnictwa.

Byli więźniowie: Byli więźniowie będą kwalifikować się po 15 miesiącach (12 miesiącach, jeżeli mają powyżej 50 lat). Czas spędzony w więzieniu może być uznany lub zaliczony do okresu uprawniającego do świadczenia, po uprzednim uzyskaniu uprawnienia do świadczenia socjalnego.

Uprawnione osoby dorosłe – zamiana świadczeń między współmałżonkami (Spousal Swap)

Uprawniona osoba dorosła, na którą świadczenia pobiera osoba spełniająca warunki do uczestnictwa w programie BTWA, może mieć możliwość dokonania zamiany świadczeń ze współmałżonkiem, tak aby umożliwić uprawnionej osobie dorosłej podjęcie pracy w ramach programu BTWA. Polega to na tym, że główna osoba ubiegająca się o świadczenia oraz uprawniona osoba dorosła zamienią się rolami w odniesieniu do wypłaty świadczeń socjalnych. Ważne jest, aby dopilnować prawidłowego przebiegu tej procedury; przed przeprowadzeniem jakichkolwiek działań prosimy zasięgnąć informacji w INOU lub lokalnym urzędzie ds. socjalnych.

Pomoc w zakwalifikowaniu się do programu BTWA

- Okresy spędzone na kursach szkoleniowych organizowanych przez FÁS lub Fáilte Ireland, w ramach programów społecznego zatrudnienia, programów pomocy na rzecz społeczności lokalnych, programów społecznych dla okolic wiejskich, inicjatywy dla pracy FIT, FÁS i VTOS, są zaliczane na poczet okresu kwalifikującego do otrzymywania świadczenia – jedynie wtedy, gdy dana osoba otrzymywała kwalifikujące świadczenie socjalne przed wzięciem udziału w jakimkolwiek z nich.
- Okresy otrzymywania dodatkowych świadczeń socjalnych i pomocy doraźnej (Direct Provision) wliczane są na poczet okresu kwalifikującego – jedynie wtedy, gdy dana osoba otrzymuje kwalifikujące świadczenie socjalne w ciągu tego czasu.
- Od 1 marca 2006 r., w tych przypadkach, gdy w celu spełnienia warunku długości okresu uprawniającego do pobierania świadczenia konieczne jest połączenie płatności, nie obowiązuje już warunek pobierania zasiłku lub zapomogi dla osób poszukujących pracy przez przynajmniej połowę tego okresu. Wszelkie świadczenia spełniające warunki będą traktowane w ten sam sposób.
- Inne dodatkowe wyjątki kwalifikacyjne mogą mieć zastosowanie, w zależności od okoliczności.

Do otrzymywania świadczenia nie kwalifikują:

- Okresy korzystania z ulgi od dochodu z tytułu pracy (Revenue Job Assist) nie są uznawane za okresy bezrobocia i nie kwalifikują do ubiegania się o świadczenia BTWA.
- Zatrudnienie wspierane dotacjami np. w ramach programu Osób nadzorujących prace społecznych (CE Supervisors), Osób nadzorujących usługi dla społeczności lokalnej itp. nie będą kwalifikować się do otrzymywania świadczeń w ramach programu Powrót do pracy.

Dodatkowa pomoc

Osoby bezrobotne lub pobierające świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; dodatek z tytułu niepełnosprawności; rentę dla osób niewidomych; rentę inwalidzką; dodatek z tytułu niezdolności do pracy; dodatek rolniczy; zasiłek przedemerytalny; bezskładkową rentę dla wdów i wdowców; zasiłek lub dodatek dla kobiet opuszczonych przez mężów; dodatek opiekuńczy (dla osób niepełniących już funkcji opiekuna) przez 5 lat lub więcej mogą skorzystać z:

- sześciotygodniowego programu szkoleniowego oferowanego przez pracodawcę przed uzyskaniem dodatku w ramach programu Powrót do pracy. W okresie szkolenia można otrzymać dodatek na pokrycie kosztów posiłków/dojazdów w wysokości €44,50 tygodniowo, jak również świadczenia socjalne i rodzinne
- oferowana jest premia gotówkowa w wysokości €254 z tytułu rozpoczęcia pracy po okresie szkolenia
- dodatkowa premia gotówkowa w wysokości €254 przyznawana jest po 6 miesiącach zatrudnienia

Zasiłki dodatkowe a BTWA

Uczestnicy programu mogą zachować zasiłki dodatkowe, jakie otrzymywali przed rozpoczęciem udziału w programie.

Dodatek na czynsz: Możliwe jest zachowanie uprawnienia do dodatku na czynsz. Dodatkowe informacje na temat dodatku na czynsz znajdują się w rozdziale 2.

Karta świadczeń zdrowotnych: Kartę świadczeń zdrowotnych można zachować na trzy lata.

Pozostałe świadczenia: Możliwe jest zachowanie uprawnienia do: dodatku bożonarodzeniowego (Christmas bonus), dodatku na paliwo i wyprawki dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwie), jeżeli dochód brutto na gospodarstwo domowe jest niższy niż €317,43 tygodniowo. Wyliczenie dochodu brutto nie obejmuje samej płatności BTWA ani żadnych płatności z tytułu FIS.

BTWA a zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)

Osoba otrzymująca dodatek w ramach programu Powrót do pracy może kwalifikować się do dodatkowego, tygodniowego, nieopodatkowanego świadczenia z tytułu zasiłku dla rodzin o niskich dochodach, jeżeli jej dochód jest niższy od określonych limitów w zależności od wielkości rodziny – dodatkowe informacje na temat zasiłku FIS znajdują się w niniejszym rozdziale.

Ulga od dochodu z tytułu pracy

Program Ulga od dochodu z tytułu pracy (Revenue Job Assist) zapewnia dodatkową ulgę podatkową dla osób otrzymujących kwalifikujące świadczenia socjalne, które powracają do pracy. Ten program jest zazwyczaj wykorzystywany przez osoby niekwalifikujące się do programu Powrót do pracy. W ramach

tego programu pracownik otrzymuje dodatkową ulgę podatkową, a pracodawca uzyskuje również dodatkowe zwolnienie podatkowe.

Dodatkowe ulgi podatkowe

W ramach tego programu dodatkowa ulga podatkowa oferowana jest na okres trzech lat, według zmniejszającej się skali przedstawionej poniżej:

	Dodatkowa osobista kwota wolna od podatku	Dodatkowa kwota wolna od podatku na każde uprawnione dziecko
Rok 1	€3810	€1270
Rok 2	€2540	€850
Rok 3	€1270	€425

W pierwszym roku dochód po opodatkowaniu zwiększy się o €3810 w pierwszym roku, plus dodatkowe €1270 na każde uprawnione dziecko. Informacje na temat obliczania kwoty należnego podatku dochodowego znajdują się w rozdziale 5.

Warunki przyznawania świadczenia z tytułu ulgi od dochodu z tytułu pracy

W odniesieniu do poszczególnych świadczeń socjalnych obowiązują różne kryteria kwalifikacyjne – ale w ramach tego programu dana osoba musi być zatrudniona przez **minimum 30 godzin tygodniowo**, a zatrudnienie musi mieć możliwość trwania co najmniej 12 miesięcy.

Program wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin

Program ten umożliwi podjęcie pracy na część etatu – mniej niż 24 godziny tygodniowo. Zamiast zapomogi dla osób poszukujących pracy, można otrzymywać zapomogę dla osób pracujących na część etatu (Part-time Job Allowance) przez okres jednego roku, który może ulec przedłużeniu na kolejny okres. W ramach tego programu należy kontynuować poszukiwanie pracy w pełnym wymiarze godzin. Nie można ubiegać się o dodatek na dzieci, a dodatkowe świadczenia socjalne można zachować jedynie po pomyślnym przejściu standardowej procedury badania dochodów.

Dodatkowe informacje na temat dostępne są w lokalnych urzędach skarbowych lub na stronie www.revenue.ie. W lokalnym urzędzie ds. socjalnych można również sprawdzić,

czy i jakie oferty miejsc pracy zostały zgłoszone przez pracodawców w ramach programu Dodatek do przychodu z tytułu pracy.

Aby dowiedzieć się, która opcja jest w konkretnym przypadku najlepsza, należy skontaktować się z Koordynatorem ds. Zatrudnienia w lokalnym Biurze Spraw Socjalnych i Rodzinnych, lokalnym centrum zatrudnienia lub lokalnym centrum informacyjnym (numery kontaktowe zamieszczono w rozdziale 7).

Osoba, która pracuje od 19 do 24 godzin tygodniowo, powinna sprawdzić, czy jest uprawniona do pobierania zasiłku dla rodzin o niskich dochodach (zob. rozdział 4)

Samozatrudnienie

Samozatrudnienie może być alternatywną opcją „powrotu do pracy” dla wielu bezrobotnych i innych osób korzystających ze świadczeń socjalnych. Chociaż ta sekcja dokumentu „Praca na rzecz pracy” w zamierzeniu nie pełni roli przewodnika dla rozpoczynających działalność gospodarczą, niemniej jednak przedstawiono tu kilka przydatnych informacji.

Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy (Back to Work Enterprise Allowance, BTWA)

Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy zachęca osoby pozostające przez długi czas bez pracy oraz osoby korzystające z innych zasiłków socjalnych do podjęcia możliwości samozatrudnienia, umożliwiając im zachowanie ograniczonej części ich płatności zasiłków plus dodatkowe świadczenia przez cztery lata.

Zachowanie świadczeń socjalnych a samozatrudnienie

W ramach tego programu, osoby uprawnione mogą podjąć zatwierdzone samozatrudnienie. Wypłaty ich świadczeń socjalnych będą wyglądały następująco:

- 100% za pierwszy rok
- 50% za trzeci rok
- 75% za drugi rok
- 25% w czwartym roku

Rozpoczynanie samozatrudnienia w ramach programu BTWEA

Przed podjęciem samozatrudnienia należy ubiegać się o BTWEA przez minimum 14 dni. Wnioski mogą być przyjmowane do JEDNEGO miesiąca po rozpoczęciu pracy, **jeżeli** dana osoba zrezygnuje z pracy i podlega decyzji urzędu ds. Socjalnych.

- Wynagrodzenie z tytułu pracy nie będzie miało wpływu na świadczenia w ramach BTWEA.
- Ze świadczenia BTWEA nie jest odprowadzany podatek dochodowy ani składki PRSI, ale od wynagrodzenia za pracę odprowadzany jest podatek i składki PRSI.

Warunki przyznawania świadczenia BTWEA

W odniesieniu do poszczególnych świadczeń socjalnych obowiązują różne kryteria kwalifikacyjny, ale w ramach tego programu dana osoba musi być zatrudniona przez **minimum 20 godzin tygodniowo**:

Świadczenia dla osób poszukujących pracy: Osoby poszukujące pracy będą kwalifikowały się do tego programu po 12 miesiącach korzystania z zapomogi lub dodatku dla osób poszukujących pracy (JA lub JB).

Inne świadczenia socjalne: Osoby otrzymujące jedno z następujących świadczeń przez co najmniej 12 miesięcy: świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności lub rentę dla osób niewidomych przez 12 miesięcy. Osoby pobierające rentę inwalidzką przez 12 miesięcy lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 3 lata.

Zasiłek chorobowy: Osoby starające się o to świadczenie od ponad trzech lat mogą spełniać warunki uczestnictwa.

Byli więźniowie: Byli więźniowie będą kwalifikować się po co najmniej 12 miesiącach jeżeli mają powyżej 50 lat. Czas spędzony w więzieniu może być uznany lub zaliczony do okresu uprawniającego do świadczenia, po uprzednim uzyskaniu uprawnienia do zapomogi dla osób poszukujących pracy (JA).

Dodatek rolniczy (Farm Assist): Osoby pobierające dodatek rolniczy przez 12 miesięcy, o ile proponowana działalność jest nowa w odniesieniu do dotychczasowej.

Uprawnione osoby dorosłe – zamiana świadczeń między współmałżonkami (Spousal Swap)

Uprawniona osoba dorosła w odniesieniu do osoby spełniającej warunki do uczestnictwa w programie BTWA może mieć możliwość dokonania zamiany świadczeń ze współmałżonkiem, tak aby umożliwić uprawnionej osobie dorosłej podjęcie pracy w ramach programu BTWA. Polega to na tym, że główna osoba ubiegająca się o świadczenia oraz uprawniona osoba dorosła zamienią się rolami w odniesieniu

do wypłaty świadczeń socjalnych. Ważne jest, aby zapewnić, by zostało to prawidłowo wykonane; przed przeprowadzeniem jakichkolwiek działań prosimy zasięgnąć informacji w INOU lub lokalnym urzędzie ds. socjalnych.

Uwaga: Po ustaleniu uprawnienia do korzystania z BTWEA, uprawniona osoba dorosła może podjąć zatrudnienie bez wpływu na BTWEA.

Pomoc w zakwalifikowaniu się do programu BTWA

- Okresy spędzone na kursach szkoleniowych organizowanych przez FÁS lub Fáilte Ireland, programach społecznego zatrudnienia, programach pomocy na rzecz społeczności lokalnych, program społeczny dla okolic wiejskich, inicjatywy dla pracy FIT, FÁS i VTOS, są zaliczane na poczet okresu kwalifikującego do otrzymywania świadczenia – jedynie wtedy, gdy dana osoba otrzymywała kwalifikujące świadczenie socjalne przed uczestnictwem w jakimkolwiek z nich.
- Okresy spędzone na otrzymywaniu dodatkowych świadczeń socjalnych i pomocy doraźnej (Direct Provision) wliczane są na poczet okresu kwalifikującego – jedynie jeżeli dana osoba otrzymuje kwalifikujące świadczenie socjalne w ciągu tych okresów.
- Okresy rejestracji w Rejestrach Socjalnych (Live Registers) w Unii Europejskiej mogą być uznane za okresy bezrobocia o ile dana osoba podpisywała Rejestr Socjalny tutaj przez co najmniej 13 tygodni.
- Okresy pobierania świadczeń socjalnych można łączyć ze sobą, aby otrzymać okres kwalifikujący; mogą również mieć zastosowanie dodatkowe wyjątki kwalifikacyjne, w zależności od indywidualnej sytuacji. Dodatkowe informacje można uzyskać w INOU

Do otrzymywania świadczenia nie kwalifikują

Okresy korzystania z dodatku do przychodu z tytułu pracy (Revenue Job Assist) lub program FÁS' Rozpoczęcie pracy (FÁS' Job Start') nie są uznawane za okresy bezrobocia i nie kwalifikują do ubiegania się o świadczenia BTWEA.

Dodatkowe dostępne formy wsparcia

- Uczestnicy programu BTWEA mogą korzystać z nieoprocentowanych pożyczek do wysokości € 6 349, ze spłatą w ciągu trzech lat.

- Mogą otrzymać dotację w przypadku zatrudnienia dodatkowego pracownika w swojej firmie, spełniającego warunki programu Powrót do pracy.
- Dostępne są dotacje na pomoc techniczną, w wysokości do €1000 mające na celu pomoc w przygotowaniu biznes planu, przeprowadzaniu badań rynkowych lub rozwoju produktu.
- Dostępne są dotacje na szkolenia pozwalające zdobyć umiejętności konieczne do prowadzenia firmy, np. umiejętność obsługi komputera, zdolności menedżerskie itp.
- Miejskie i okręgowe Rady Przedsiębiorczości odpowiadają za rozwój działalności gospodarczej na danym obszarze oraz za pomoc w postaci dotacji i wsparcia dla nowopowstałych firm zatrudniających mniej niż 5 pracowników (zob. rozdział 7).

Zasiłki dodatkowe a BTWEA

Uczestnicy programu mogą zachować zasiłki dodatkowe, jakie otrzymywali przed rozpoczęciem uczestnictwa.

Dodatek do czynszu/Program dofinansowania najmu

Możliwe jest zachowanie uprawnienia do dodatku do czynszu. Pensja i świadczenia z tytułu dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy będą brane pod uwagę podczas podejmowaniu decyzji o dodatku do czynszu. Szczegóły dotyczące badania dochodów na potrzeby dodatku do czynszu znajdują się w rozdziale 2. Osoby otrzymujące świadczenie BTWEA i dodatek do czynszu mogą być uprawnione do ubiegania się do świadczeń w ramach programu Dofinansowania wynajmu mieszkań.

Karta świadczeń zdrowotnych: Kartę świadczeń zdrowotnych można zachować na trzy lata.

Pozostałe świadczenia: You may retain your entitlement to: Fuel Możliwe jest zachowanie uprawnienia do: dodatku na paliwo i wyprawki dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwie), jeżeli dochód brutto na gospodarstwo domowe jest niższy niż €317,43 tygodniowo, nie uwzględniając płatności z tytułu BTWEA.

Rozpoczynanie BTWEA

Aby dowiedzieć się, w jaki sposób należy złożyć wniosek o dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy oraz zdobyć informacje na temat dodatkowego

wsparcia, należy skontaktować się z lokalnym koordynatorem. Z Koordynatorem ds. Zatrudnienia można skontaktować się za pośrednictwem lokalnego wydziału Spraw Socjalnych i Rodziny; można również zadzwonić pod numer Usług Wsparcia na rzecz Zatrudnienia (Employment Support Services), pod numerem (01)704 3165

Osoby mieszkające na terenie Obszaru Partnerstwa muszą uzyskać zatwierdzenie swojego podania ze strony Spółki Lokalnego Partnerstwa. Za pośrednictwem Partnerstwa można również uzyskać inne formy wsparcia, takie jak dostęp do szkoleń, finansowania itp.

Społeczny program zatrudnienia

Społeczne programy zatrudnienia obejmują Programy Aktywnego Rynku Pracy (Active Labour Market Programmes, ALMP) wspierane przez FÁS. W ramach tych programów oferowane jest szkolenie i doświadczenie związane z pracą, przede wszystkim osobom niepracującym od dłuższego czasu oraz tym, które pobierają świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; do programów kwalifikują się również inne grupy ludzi. Osoby zatrudnione w ramach społecznego programu zatrudnienia pracują średnio 19,5 godzin tygodniowo (39 godzin na dwa tygodnie).

Projektami organizowanymi w ramach społecznego programu zatrudnienia zarządzają lokalni sponsorzy – grupy społeczności lokalnej, władze lokalne lub firmy non-profit działające w sektorze wolontariatu, bądź władze samorządowe. Program społecznego zatrudnienia podzielony jest na dwie opcje, które posiadają oddzielne zasady kwalifikacji i odrębne warunki. Charakter pracy znacząco różni się dla każdego pojedynczego projektu. Informacje o miejscach pracy rozpowszechniane są za pośrednictwem biur FÁS, LES i lokalnych klubów pracy (Job Clubs). O stanowisko w ramach społecznego programu zatrudnienia można się ubiegać za pośrednictwem lokalnych biur FÁS, LES i klubów pracy. Dodatkowe informacje dostępne są na stronie www.fas.ie.

Opcja społecznego programu integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Celem opcji społecznego programu integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin jest pomoc w zapewnieniu, aby uczestnicy znaleźli zatrudnienie lub rozpoczęli szkolenie/edukację w pełnym wymiarze godzin standardowo po okresie jednego roku od momentu rozpoczęcia pracy w ramach

społecznego programu zatrudnienia. Osoba, która zdecyduje się wziąć udział w tej opcji, może zakwalifikować się do uczestniczenia w programie przez jeden rok.

Kto może skorzystać z tej możliwości

- Wszystkie osoby powyżej 25 roku życia, obecnie otrzymujące zapomogę lub zasiłek dla poszukujących pracy bądź świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 12 miesięcy.
- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, otrzymujące obecnie rentę dla wdów i wdowców (z tytułu opłacania składek lub bezskładkową), dodatek rolniczy lub zasiłek dla kobiet opuszczonych przez mężów przez co najmniej 12 miesięcy.
- Każda osoba powyżej 25 roku życia, otrzymująca obecnie świadczenia z tytułu JA, JB, lub dodatku rolniczego przez co najmniej 12 miesięcy może skorzystać z opcji zamiany świadczeń ze współmałżonkiem (nie dotyczy to uprawnionej osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu osoby korzystającej z dodatku z tytułu niepełnosprawności, zasiłku chorobowego, renty inwalidzkiej lub renty dla niewidomych)
- Uchodźcy (w ramach konwencji lub programu) w wieku 18 lub więcej lat, o statusie potwierdzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reform Prawnych (czyli posiadające zieloną kartę lub policyjne świadectwo rejestracji z pieczętką 4), bez konieczności spełnienia warunku odnośnie wymaganego okresu wypłacania świadczeń z Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny.
- Przedstawiciele społeczności wędrownych w każdym wieku, bezrobotne i otrzymujące zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez okres co najmniej jednego roku. W programie mogą również wziąć udział przedstawiciele społeczności wędrownych w wieku 16–17 lat, które spędziły co najmniej 12 miesięcy na warsztatach szkoleniowych przeznaczonych dla społeczności wędrownych (Travellers Training Workshop).
- Osoby w wieku 18 lat lub starsze, otrzymujące dodatek z tytułu niepełnosprawności lub rentę dla osób niewidomych lub rentę inwalidzką (które uzyskają zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym) lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 6 miesięcy (które uzyskają zgodę Ministerstwa na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym).

- Osoby w wieku 18 lat lub więcej, zgłoszone przez Zespół ds. Zwalczania Narkotyków (Drugs Task Force).
- Byli przestępcy, w wieku 18 lat lub starsi, zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego (Probation Service). Dodatkowo, byli przestępcy w wieku 18 lat lub starsi, którzy nie zostali zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego, a którzy pobierają zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy przez okres co najmniej jednego roku.
- Osoby w wieku 18 lat lub starsze, zamieszkujące wyspy przybrzeżne.
- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, które otrzymywały dodatek opiekuńczy (Carer's Allowance) lub dodatek dla opiekunów połączony z zapomogą lub zasiłkiem dla osób poszukujących pracy, bądź świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o wzięcie udziału w społecznym programie zatrudnienia, a które nie mają obecnie obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki.

Opcja społecznego programu wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin

W opcji społecznego programu wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin można kwalifikować się do wykonywania pracy do trzech lat, w porównaniu z 1 rokiem standardowo dostępnym dla innych uczestników. 3-letnia opcja uznaje potrzebę zagwarantowania dostępu do pracy w niepełnym wymiarze godzin na przedłużony okres czasu dla osób starszych, które od jakiegoś czasu nie są w stanie zapewnić sobie regularnego zatrudnienia. W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z tej opcji, można zostać przyjętym początkowo na jeden rok, a w zależności od efektów pracy i dostępności miejsc, można zostać ponownie zatrudnionym na dalszy okres, maksymalnie na 3 lata, po uzyskaniu zgody FAS.

Kto może skorzystać z tej możliwości

Kryteria kwalifikacji do opcji pracy w ramach zatrudnienia społecznego na część etatu są takie same jak w przypadku opcji społecznego programu integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin, z tym wyjątkiem, że wymagania wieku odnoszą się do 35 lat a nie do 25:

- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, które otrzymywały dodatek opiekuńczy lub dodatek opiekuńczy połączony z zapomogą lub zasiłkiem dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 3 lata przed złożeniem wniosku o wzięcie udziału w społecznym programie zatrudnienia, a które nie mają obecnie obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, które są uprawnioną osobą dorosłą, na którą przysługuje świadczenie, będącą na utrzymaniu osoby kwalifikującej się do korzystania ze świadczenia, a która w danym momencie pobiera zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub dodatek rolniczy przez okres 3 lat lub więcej, może skorzystać z opcji zamiany świadczeń ze współmałżonkiem. (Nie dotyczy to uprawnionych osób dorosłych, na które przysługuje świadczenie, będących na utrzymaniu osoby korzystającej z dodatku z tytułu niepełnosprawności, zasiłku chorobowego, renty inwalidzkiej lub renty dla osób niewidomych) (zamiana świadczeń między współmałżonkami).
- Przedstawiciele społeczności wędrownych w wieku 18 lat lub starsi, otrzymujący zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez okres co najmniej jednego roku. W programie mogą wziąć również udział przedstawiciele społeczności wędrownych w wieku 16–17 lat, które spędziły co najmniej 12 miesięcy na warsztatach szkoleniowych przeznaczonych dla społeczności wędrownych (Travellers Training Workshop).
- Byli przestępcy, w wieku 35 lat lub starsi, zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego. Dodatkowo, byli przestępcy w wieku 35 lat lub starsi, którzy nie zostali zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego, a którzy pobierają zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy (JA lub JB) przez okres co najmniej trzech lat. Czas spędzony w więzieniu jest uwzględniany na potrzeby badania czasu trwania bezrobocia.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, otrzymujące dodatek z tytułu niepełnosprawności lub rentę dla osób niewidomych lub rentę inwalidzką (które uzyskają zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym) lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 6 miesięcy (które uzyskają zgodę Ministerstwa na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym).

Minimalne stawki płatności w ramach społecznych programów zatrudnienia:

Zasiłek osobisty	€222.20
- Uprawniona osoba dorosła	€131.30
- Każde uprawnione dziecko	€24.00
- Połowa stawki na każde uprawnione dziecko	€12.00

O czym należy pamiętać

Zarobki niższe niż €352 tygodniowo są zwolnione ze składki PRSI – ale składka na PRSI płacona jest przez pracodawcę. W przypadku zarobków przekraczających €352, w odniesieniu do składek PRSI nie jest uwzględniana kwota €127 tygodniowo. Stawka na PRSI jest opłacana w wysokości 4% całotygodniowych zarobków przekraczających €127.

- Czas spędzony na szkoleniach, programach edukacyjnych lub programach zatrudnienia można zaliczyć do okresu wymaganego do korzystania ze społecznego programu zatrudnienia. Czas spędzony w więzieniu również liczy się jako okres pozostawania bez pracy.
- Udział w społecznych programach zatrudnienia w okresie życia ograniczony jest do trzech lat dla osób w wieku poniżej 55 lat i do sześciu lat dla osób w wieku 55 lat i starszych, które mogą uczestniczyć w programie przez łącznie 6 lat (z wyjątkiem przypadków wymienionych poniżej).
- Udział w społecznych programach zatrudnienia w całym okresie życia ograniczony jest w przypadku osób kwalifikujących się do tych programów w wyniku otrzymywania zasiłków z Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych w związku z niepełnosprawnością, do czterech lat dla osób w wieku poniżej 55 lat i do siedmiu lat dla osób w wieku 55 lat i starszych.
- Standardowo „okres oczekiwania” dla osób, które chcą powtórzyć jednoroczny okres uczestnictwa w społecznych programach zatrudnienia wynosi 12 miesięcy.

Po zakończeniu udziału w programie i złożeniu wniosku o świadczenia dla osób bezrobotnych, można wybrać to świadczenie, które jest korzystniejsze – albo długoterminową zapomogę dla osób poszukujących pracy albo zasiłek dla osób poszukujących pracy. W przypadku wyboru zasiłku dla osób poszukujących pracy, traci się uprawnienia do długoterminowych dodatkowych świadczeń socjalnych, takich jak dodatek na paliwo lub dodatek bożonarodzeniowy (Christmas bonus).

Wpływ na dodatkowe zasiłki socjalne

Dodatkowe świadczenia: W przypadku rozpoczęcia programu CE przed 6 czerwca 2007 r. prawdopodobnie zachowane zostaną wszelkie świadczenia dodatkowe, jakie obowiązywały przed rozpoczęciem programu pracy społecznej jeżeli całkowity dochód wyniesie poniżej €317,43 tygodniowo. Jeżeli program w ramach CE rozpoczął się po 6 czerwca 2007 r., wówczas w przypadku osób pobierających dodatek do czynszu stosowana jest nowa metoda oceny dochodu. Osoba uczestnicząca w społecznym programie zatrudnienia i otrzymująca jednocześnie świadczenie socjalne, ma niewielkie szanse otrzymania wyprawki dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwie). Dodatek na paliwo może być płacony przez FAS, jeżeli DSFA potwierdzi uprawnienia do tego świadczenia wobec FAS.

Dodatek na czynsz: W przypadku otrzymywania dodatku do czynszu, połączenie dochodu w ramach społecznego programu zatrudnienia i świadczeń socjalnych będzie również miało wpływ na ten dodatek. Wyczerpujące informacje na temat nowej procedury badania dochodów na potrzeby dodatku do czynszu zawarto w rozdziale 2.

Karta świadczeń zdrowotnych Uczestnicząc w społecznym programie zatrudnienia można zachować kartę świadczeń zdrowotnych, bez względu na wysokość zarobków.

Szkolenie w ramach społecznego programu zatrudnienia

Każdy projekt w ramach społecznego programu zatrudnienia posiada budżet przeznaczony na szkolenia i kształcenie uczestników, w wysokości €500 na każde miejsce pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia na rok.

Uczestnicy mogą skorzystać z czterech kategorii szkoleń: szkolenie związane z projektem, szkolenie związane z doksztalcaniem, szkolenie w zakresie podstawowych umiejętności oraz w ramach programu Powrót do edukacji (umiejętność czytania i pisanie oraz liczenia).

Szkolenie związane z projektem obejmuje kształcenie i doskonalenie umiejętności uczestników, umożliwiające im wykonywanie pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia. Szkolenia związane z doksztalcaniem oferują kształcenie, które umożliwia uczestnikom podniesienie istniejących umiejętności lub zdobycie dodatkowych

umiejętności koniecznych do podwyższenia kwalifikacji w ramach zatrudnienia. Szkolenie w ramach podstawowych umiejętności ma na celu zapewnienie dodatkowych umiejętności osobistych i technicznych, pomocnych w uzyskaniu dostępu do zatrudnienia. Szkolenie w ramach programu Powrót do edukacji jest oferowane uczestnikom, którzy uważają, że takie szkolenie mogłoby być dla nich przydatne.

W ramach społecznego programu zatrudnienia stosowany jest indywidualny plan nauczania (Individual Learner Plan, ILP), wykorzystywany do rejestrowania szkoleń i doświadczenia zawodowego każdego uczestnika w trakcie jego okresu zatrudnienia w ramach tego programu.

Podejmując szkolenie, należy upewnić się, że:

- dane szkolenie jest odpowiednie i korzystne z uwagi na ogólne umiejętności konkretnej osoby oraz będzie przydatne w poszukiwaniu zatrudnienia po zakończeniu udziału w programie
- wybrane moduły szkolenia i doskonalenia oferują uznawane świadectwa lub certyfikaty
- możliwe jest uzyskanie odpowiednich i aktualnych referencji od przełożonego w ramach społecznego programu zatrudnienia, opisujących szkolenie, jakie dana osoba otrzymała oraz doświadczenie, jakie zdobyła. Podsumowujący „Zapis osiągnięć” to dokument, który każdy uczestnik programu otrzymuje obecnie od swojego przełożonego. Dokument ten zawiera informacje o wszystkich pomyślnie ukończonych przez daną osobę szkoleniach w ramach indywidualnego planu kształcenia w zakresie społecznego programu zatrudnienia.

Dodatkowe zatrudnienie

Poza społecznym programem zatrudnienia można podjąć dodatkową pracę. Przychód z tej pracy podlega opodatkowaniu i składkom na PRSI obliczanym w standardowy sposób (informacje na temat opodatkowania i składek na PRSI zawarto w rozdziale 5). Każdy dodatkowy dochód może mieć wpływ na dodatkowe zasiłki socjalne, w szczególności na dodatek do czynszu (zobacz rozdział 2).

Co się stanie po wyczerpaniu możliwych opcji w ramach społecznego programu zatrudnienia

— W ramach opcji integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin (Part-Time Integration Option) można

zakwalifikować się do uczestniczenia w programie społecznego zatrudnienia przez kolejny rok. Uprawnienie do przedłużenia tego okresu nie jest przyznawane automatycznie, a tylko 20% całkowitej liczby etatów w ramach programu społecznego zatrudnienia można przedłużyć na kolejny rok. Osoba, która uważa, że kolejny rok pracy w ramach tego programu mógłby zwiększyć jej późniejsze szanse na uzyskanie pracy, powinna porozmawiać ze swoim przełożonym w ramach społecznego programu zatrudnienia. Sponsor danej osoby musi złożyć wniosek do FÁS o przedłużenie co najmniej 8 tygodni przed datą zakończenia programu.

- Przed zakończeniem programu należy porozmawiać z przedstawicielem FÁS ds. zatrudnienia lub biurem LES, jeżeli takie biuro działa na danym obszarze, aby omówić dostępne opcje uzyskania pracy.
- Osoby bezrobotne po zakończeniu pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia mogą kwalifikować się do uzyskania zasiłku dla osób poszukujących pracy lub długoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy. Istnieje możliwość wyboru tego świadczenia, które w danym przypadku jest korzystniejsze.
- Jeżeli po zakończeniu pracy w ramach programu jego uczestnik chce powrócić do edukacji, może skorzystać z kilku dostępnych programów (zob. rozdział 6). W przypadku osób otrzymujących świadczenia dla bezrobotnych, należy koniecznie pamiętać o poinformowaniu lokalnego Wydziału Spraw Socjalnych i Rodzinnych o wszelkich złożonych wnioskach o wzięcie udziału w jakichkolwiek z tych programów. Jeżeli uda się zapewnić miejsce w którymś z programów, należy poinformować lokalny Wydział Spraw Socjalnych i Rodzinnych i potwierdzić ustalenia, w celu zapewnienia kontynuacji wypłaty świadczeń socjalnych.

Prawa pracownicze w ramach społecznego programu zatrudnienia

INOUE będzie wspierać i promować prawo uczestników programu społecznego zatrudnienia do wstąpienia do związku zawodowego w celu ochrony swoich praw pracowniczych.

- W przypadku zwolnienia z pracy, osoba zwolniona ma prawo do otrzymania pisemnego wypowiedzenia, przedstawiającego powody zwolnienia, po zakończeniu pełnego roku pracy.

Jeżeli pracownik czuje, że został niesprawiedliwie zwolniony, może wystąpić do Komisji Relacji Pracowniczych (Labour Relations Commission) i złożyć skargę na podstawie ustawy o niesprawiedliwych zwolnieniach. Pracownik musi zazwyczaj przepracować nieprzerwanie jeden rok, aby złożyć skargę na podstawie tej ustawy.

- Od pracownika nie można wymagać pracy w weekendy lub w nienormowanych godzinach, o ile nie wyrazi na to zgody podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
- O zasadach dotyczących zwolnień chorobowych decyduje sponsor projektu, natomiast FÁS zwraca sponsorowi łączną kwotę 7 pełnych dni zwolnienia chorobowego, jeżeli pracownik dostarczy zaświadczenie lekarskie. Pracownik, który opłacił konieczne składki na PRSI, może ubiegać się o zasiłek chorobowy; w przeciwnym wypadku będzie musiał ubiegać się o dodatkowe świadczenia socjalne w lokalnym Centrum ds. Zdrowia.
- Wszystkie kobiety mają prawo do urlopu macierzyńskiego w ramach społecznego programu zatrudnienia. Osoba, która nie kwalifikuje się do otrzymywania zasiłku macierzyńskiego, czyli nie ma opłaconej wystarczającej liczby składek na PRSI, powinna się udać do lokalnego biura Spraw Socjalnych i Rodzinnych i zarejestrować się. Po przyjściu dziecka na świat, samotni rodzice mogą ubiegać się o świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci. Możliwe, że dana osoba jest uprawniona do ubiegania się o dodatkowe świadczenia socjalne, jeżeli czeka na wypłatę któregośkolwiek z powyższych świadczeń.

Urlop

- Uczestnik biorący udział w programie społecznego zatrudnienia przez pełen okres jego trwania ma prawo do urlopu w wymiarze 10,5 pełnych dni (81 godzin) oraz w wymiarze proporcjonalnym, gdy przepracowany został krótszy okres.
- Urlop należy wykorzystać w ciągu 52 tygodni; w przeciwnym przypadku przepada.
- Uczestnicy mogą mieć możliwość zakwalifikowania się do otrzymywania płatności w zamian za urlop.
- Arrangements for taking holidays are a matter of agreement between the sponsor and the participants.

W przypadku osób uczestniczących w społecznym programie zatrudnienia, sponsorzy projektu (pracodawcy) muszą przestrzegać przepisów dotyczących pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.

Procedury składania skarg

W przypadku problemów podczas uczestnictwa w programie, FAS zaleca, aby dla każdego projektu wdrożono procedury pozwalające rozwiązywać takie problemy. FAS przeprowadza obecnie rewizję wszystkich swoich procedur reklamacyjnych. Po zakończeniu tego procesu wyniki zostaną opublikowane na witrynie internetowej FAS.

Inicjatywa dla pracy (Job Initiative, JI)

W ramach programu Inicjatywa dla pracy (Job Initiative, JI) nie jest już prowadzona rekrutacja uczestników.

Nie przewidziano przymusowych zwolnień. Umowy z uczestnikami, którzy pozostają w programie, mogą zostać odnowione do momentu, gdy skończą oni 66 lat, a FAS przestanie ich finansować. Osoby, które dobrowolnie opuszczą program Inicjatywa dla pracy, zostaną zastąpione przez uczestników społecznego programu zatrudnienia, w zależności od sytuacji.

Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych

Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych jest zarządzany przez POBAL w imieniu Ministerstwa Wspólnoty, Ziemi i Kultury. Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych ma na celu wspieranie ekonomicznego i społecznego odrodzenia lokalnych społeczności oraz zapewnienie możliwości zatrudnienia dla bezrobotnych lub innych osób w niekorzystnej sytuacji.

Od finansowanych organizacji wymagane jest:

- Działanie nieobliczone na zysk
- Priorytetowe traktowanie bezrobotnych w procesie rekrutacji. Zgodnie z ogólną zasadą, 70% osób zatrudnianych w ramach projektu musi należeć do określonych grup (wymienionych poniżej)

Kto może skorzystać z tej możliwości?

O uczestnictwo w programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych mogą ubiegać się:

- osoby bezrobotne i otrzymujące zapomogę lub zasiłek dla poszukujących pracy bądź świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci
- pobierające dodatek z tytułu niepełnosprawności, rentę inwalidzką lub rentę dla osób niewidomych

- Przedstawiciele społeczności wędrownych otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych, zapomogę dla bezrobotnych lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci
- Osoby uzależnione w stanie zrównoważonym

Wpływ na dodatkowe świadczenia socjalne

- Pracownicy kwalifikujący się do otrzymywania wsparcia w postaci dotacji mogą ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- Na czas trwania programu można zachować swoją kartę świadczeń zdrowotnych.
- Osoba podejmująca pracę po uczestnictwie w programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych może ubiegać się o dodatek w ramach programu Powrót do pracy. W tym celu, 50% okresu wymaganego w danych okolicznościach musi być związane z korzystaniem z uprawniającego świadczenia socjalnego.
- Osoby korzystające dodatku do czynszu będą poddawane procedurze badania dochodów zgodnie z nowymi zasadami odnoszącymi się do tego dodatku (zobacz rozdział 2), zgodnie z którymi €75 (i 25% dochodu ponad €75) nie jest brane pod uwagę. Jeżeli jest to dla nich bardziej korzystne, mogą w dalszym ciągu podlegać ocenie na uprzednio obowiązujących zasadach.
- Osoby te mogą ubiegać się o objęcie programem Dofinansowania wynajmu mieszkań.

Dodatkowe informacje można uzyskać w POBAL, pod numerem telefonu 01-2400700.

Prawa pracownicze a zwolnienie

Regularny pracownik zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin posiada taki sam zakres praw, jak pracownik zatrudniony na pełen etat. W poniższej tabeli przedstawiono sumaryczne zestawienie tych praw.

Regularny pracownik zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin to osoba, która:

- Przepracowała co najmniej 13 tygodni u tego samego pracodawcy i od której oczekuje się zazwyczaj pracy przez co najmniej osiem godzin tygodniowo u tego pracodawcy.

Urlop

Ustawa o organizacji czasu pracy z 1997 r. zwiększyła prawa regularnych pracowników zatrudnionych na część etatu/cały etat do dorocznego urlopu wypoczynkowego. Aby móc otrzymać 4 tygodnie (20 dni) dorocznego urlopu wypoczynkowego, pracownik musi przepracować:

- co najmniej 117 godzin w miesiącu kalendarzowym dla pracodawcy
- co najmniej 1 365 godzin w ciągu roku kalendarzowego na rzecz tego samego pracodawcy

Urlopy wypoczynkowe pracowników należy obliczać według jednej z następujących metod:

Przysługujące prawo:	Kiedy?
Pisemny wykaz warunków zatrudnienia	Po 2 miesiącach
Ochrona przed niesprawiedliwym zwolnieniem	Po roku
Ochrona przed niesprawiedliwym zwolnieniem wynikającym całkowicie lub głównie z powodu ciąży, członkostwa w związku zawodowym lub działalności związkowej	Brak wymagań dotyczących okresu
26 tygodni zasiłku macierzyńskiego	Brak wymagań dotyczących okresu
Dni wolne na opiekę przed/po narodzinach dziecka	Brak wymagań dotyczących okresu
Pełny (bezpłatny) urlop opiekuńczy – 14 tygodniowy urlop Skrócony (bezpłatny) urlop opiekuńczy – 1 tygodniowy urlop na każdy miesiąc pracy	Po roku Po 3 miesiącach
Minimalny okres wypowiedzenia przed zwolnieniem z pracy*	Okres ciągłego zatrudnienia
— jeden tydzień	Po 13 tygodniach
— dwa tygodnie	Po 2–5 latach
— cztery tygodnie	Po 5–10 latach
— sześć tygodni	Po 10–15 latach
— osiem tygodni	Po 15 latach
Zaległości w wynagrodzeniach, świadczeniach urlopowych i niektórych świadczeniach innego rodzaju, gdy pracodawca staje się niewypłacalny (tj. niezdolny do spłacenia długów), jeżeli istnieją ustawowe uprawnienia.	Po 13 tygodniach
Zwolnienia dozwolone prawem	Po 2 latach
Głosowanie w wyborach na dyrektora ds. pracowniczych w niektórych przedsiębiorstwach państwowych	Po roku

Dni ustawowo wolne od pracy

Zamiast wolnego dnia świątecznego, pracodawcy mogą zaoferować jedną z poniższych opcji:

- dodatkowe dni corocznego urlopu wypoczynkowego, lub
- płatność za dodatkowy dzień, lub
- płatny wolny dzień w ciągu miesiąca od dnia ustawowo wolnego od pracy, lub
- płatny wolny dzień w najbliższe święto kościelne

Days worked per week	Holiday Entitlement
5 Days	20 Days
Part-time	8% of hours worked

Dotyczy to tylko tych osób, które w dniu poprzedzającym dzień świąteczny mają przepracowane minimum 40 godzin w ciągu 5 tygodni. Aby uzyskać dodatkowe informacje, należy się skontaktować z: Ministerstwem Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, pod numerem (01) 631 2121.

Minimalne wynagrodzenie

Od kwietnia 2000 r. wszyscy doświadczeni pełnoletni pracownicy mają prawo do krajowej minimalnej stawki godzinowej. Osoby poniżej 18 roku życia, zatrudnione po raz pierwszy lub uczestniczące w szkoleniu mogą otrzymywać zmniejszoną stawkę.

Krajowe stawki minimalnego zatrudnienia obowiązujące od 1 lipca 2007 r. są następujące:

Employee	Minimum hourly rate of pay from 1st July 2007
Experienced Adult worker	€8.65
Under 18	€6.06
Over 18 - 1st year in employment	€6.92
Over 18 - 2nd year in employment	€7.79
Over 18 - in structured training or study undertaken in normal working hours	1st one third period €6.49
	2nd one third period €6.92
	3rd one third period €7.79

- Każda z jednych trzecich części okresu szkolenia musi trwać co najmniej 1 miesiąc i nie dłużej niż 12 miesięcy

Pracodawca, który nie wypłaca doświadczonemu pełnoletniemu pracownikowi minimalnej stawki godzinowej, postępuje niezgodnie z prawem. W przypadku gdy wynagrodzenie jest niezgodne z obowiązującymi stawkami, istnieje możliwość złożenia skargi do Biura Pełnomocnika ds. Praw Pracowniczych lub do Inspektoratu Pracy Ministerstwa Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, tel.: (01) 631 2121.